Història

La segona república

Solucions · 56 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2026 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1

EXERCICI 1. Anàlisi crítica de fonts

[2,5 punts]

1.1.

(0,50 punts: cada idea correcta suma 0,25 punts i cal restar 0,25 punts per cada idea no correcta).

L'alumnat ha d'indicar dues de les idees següents:

- És un cartell electoral de la candidatura del Front Popular amb autoria del Partido Comunista de España (integrant de les candidatures del Front Popular).
- En el cartell es reclama l'amnistia per als represaliats pels Fets del Sis d'Octubre del 1934.
- El cartell també exposa la lluita del poble espanyol d'esquerres contra el capitalisme simbolitzada en l'home de negocis: destaca la seva boca en què les dents s'han substituït per unes reixes que fan referència a l'empresonament dels revolucionaris del 6 d'octubre del 1934.

1.2.

(0,50 punts: cada idea correcta suma 0,25 punts i cal restar 0,25 punts per cada idea no correcta).

L'alumnat ha de destacar dues de les idees següents:

- És un cartell de la coalició de dretes Unión de las Derechas (si l'alumnat no explícita aquest concepte no cal restar-li punts. Si parla de coalició de dretes o diu el concepte català de "Front d'Ordre", cal valorar-los com a correctes).
- L'autoria del cartell correspon a Acción Popular, força principal de la CEDA (si l'alumnat no esmenta les sigles CEDA, però parla de dretes, cal considerar-ho com a correcte. Si parla de cartell electoral de les dretes espanyoles sense esmentar el nom d'Acción Popular, també cal considerar-ho com a correcte.).
- En aquest cartell es denuncien el socialisme i el marxisme com els grans perills per a l'economia i la societat espanyola.
- Visualment, el cartell representa simbòlicament un home d'esquerres amb una torxa que va provocant incendis per allà on passa: identifica socialisme i marxisme amb destrucció i vandalisme.

1.3.

(1,5 punts: Es donarà la màxima valoració si la redacció és coherent i l'alumnat copsa la idea general del tema).

Cal indicar les idees següents:

- Les eleccions de febrer del 1936 foren les darreres de la Segona República i que foren unes eleccions molt polaritzades, cosa que es va traduir en la lluita bipartidista entre dues grans coalicions electorals: Front Popular (a Catalunya Front d'Esquerres) i Unión de las Derechas (Front d'Ordre a Catalunya), en què el centre va restar molt ocult en un segon terme.
- La candidatura del Front Popular reivindicà l'amnistia per a tots aquells que participaren més o menys activament en les insurreccions revolucionàries del 6 d'octubre del 1934 a Astúries i Catalunya.
- La candidatura del Front Popular també volia recuperar la política de reformes del primer bienni de la República (les dels governs republicans-socialistes).
- Els sectors més radicals del Front Popular com el PCE destacaren sobretot la crítica al capitalisme més agressiu (com exposa el cartell d'aquesta pregunta).
- Per contra, la candidatura de dretes adverteix del perill d'una victòria del Front Popular en suposar que donaria pas a l'esclat d'una revolució violenta: aquesta idea es visualitza en l'escena de destrucció incendiària provocada pel revolucionari reproduït en el cartell de l'Acción Popular.

2. PAU 2026 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

EXERCICI 1. Anàlisi crítica de fonts

[2,5 punts]

1.1.

(0,50 punts).

L'alumnat ha d'indicar entre diferents idees del text:

- En el text la diputada republicana radical Clara Campoamor critica les formacions d'esquerres per defensar que el dret de vot de les dones només podrà ser efectiu quan aquestes demostrin que tenen una orientació autènticament republicana.
- També és correcte assenyalar que el text mostra de forma implícita que hi ha sectors d'esquerres crítics amb l'establiment del vot femení en el text constitucional republicà que s'acabaria aprovant el desembre del 1931.
- Campoamor argumenta, en favor del vot femení, que, si les dones són necessàries per pagar impostos també ho han de ser, independentment de la seva ideologia i formació cultural i professional, per votar a les eleccions o en qualsevol consulta popular.

1.2.

(0,50 punts).

L'alumnat ha d'indicar entre diferents idees de l'al·locució de Pilar Primo de Rivera:

- En el text la líder falangista Pilar Primo de Rivera afirma que el paper de la dona en la política ha de tenir una vocació de submissió i seguidisme al lideratge i protagonisme de l'home.
- Un paper gregari, el de la dona, que hauria de fer-se extensiu a la resta d'àmbits de la vida pública i privada.

1.3.

(1,5 punts: es descomptaran 0,18 punts per cada idea que no aparegui en la redacció de l'alumnat).

- Clara Campoamor afirmava que, en el nou règim republicà proclamat i establert a partir de l'abril del 1931, les dones, independentment de la seva classe social, havien de tenir els mateixos drets polítics i socials que els homes.
- Aquesta declaració d'igualtat entre dones i homes no anava adreçada únicament als homes de dretes, sinó també i especialment al món masculí de les esquerres.
- L'alumnat pot especificar en aquesta redacció els diferents punts de vista existents, a favor i en contra, en les esquerres espanyoles sobre el sufragi masculí.
- Finalment, la Constitució del 1931 recollí el dret del sufragi universal igual d'homes i dones.
- També es pot assenyalar com part de la narrativa sobre els drets de la dona que aquests no quedaren limitats al dret del sufragi, sinó també a l'equiparació jurídica amb l'home dins del matrimoni (Llei de divorci...).
- Per contra, el text de Pilar Primo de Rivera, contextualitzat en els primers anys del règim franquista, trencava amb la idea d'igualtat que la constitució de la Segona República establia en la participació política d'homes i dones.
- L'al·locució de Pilar Primo de Rivera destacava l'obligatorietat moral del paper subsidiari de la dona envers l'home en tots els àmbits de la vida: tant el privat com el públic.
- En aquest cas, l'alumnat també pot explicar algunes de les implicacions morals del paper de la dona al llarg del règim franquista: mestressa de casa, treballadora fins el moment del matrimoni i, especialment, el paper de mare (molt ben valorada pel franquisme la condició de família nombrosa: política de potenciació de la natalitat).

3. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1

EXERCICI 1. Anàlisi crítica de Fonts.

1.1.

(0,50 punts).

Cal que l'alumnat indiqui dues de les següents idees:

- La definició de Catalunya com a regió autònoma.
- La creació de la Generalitat com a organisme representatiu.
- L'establiment legal del català i del castellà com a llengües oficials a Catalunya.
- L'ús del castellà, segons l'Estatut, per a les comunicacions entre les autoritats de l'estat i les catalanes.

1.2.

(0,50 punts).

Cal que l'alumnat indiqui dues de les següents idees:

- L'oposició entre l'estatut d'autonomia i els valors franquistes.
- La consegüent derogació de l'estatut.
- La voluntat dels nacionals de dirigir les províncies catalanes amb les mateixes normes que s'aplicaven a la resta d'Espanya.
- La recuperació per part del nou estat de signe centralista de les competències que, amb l'Estatut, s'havien traspassat a l'autonomia regional catalana.

1.3.

(1,5 punts).

Cal que l'alumnat expliqui:

- Que el règim republicà acceptà l'autonomia de Catalunya després de difícils negociacions i retallades amb l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de 1932.
- Caldria que també es situés l'aprovació de l'Estatut en el marc de la política de reformes portada a terme pels governs republicans-socialistes presidits per Manuel Azaña.
- Indicar que el règim autonòmic català va durar del 1931 al 1939, i que el règim franquista el suprimí en un marc dictatorial que portà a terme una política contrària a qualsevol tipus d'autonomia, de manera que derogà l'Estatut el 1938 quan entrà en territori català per consolidar la construcció d'un estat unitari i centralista.

4. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3 (Opció A)

EXERCICI 3: Exposar un tema a través dels descriptors d'un Glossari.

Contesteu un dels dos enunciats o preguntes, a o b [2,5 punts].

1 punt: Descripció i explicació dels continguts (es valorarà positivament amb 0,25 punts cadascun dels continguts/factors que es responguin encertadament o s'aproximin a la idea sol·licitada).

1 punt: Raonament i valoració dels canvis o continuïtats.

0,5 punts: Breu conclusió o balanç general.

OPCIÓ A

[2,5 punts]

L'alumnat haurà de fer especial esment en la seva resposta els següents factors:

- Com la Segona República promogué un estat laic a través de la llei de congregacions, la supressió del pressupost de culte i clergat o l'educació pública laica i mixta: cal assenyalar que aquest fou un motiu pel qual la jerarquia de l'església catòlica va donar suport als partits contraris a les reformes dels governs republicans-socialistes i del Front Popular.
- La violència revolucionària anticlerical (assassinats de personal eclesiàstic i crema d'edificis religiosos) acabà per posicionar a la major part dels catòlics espanyols en favor del cop d'estat de juliol de 1936 i que es presentés la guerra civil com una croada.
- El franquisme suposà el retorn a un estat confessional vertebrat per valors tradicionals.
- D'altra banda, es valorarà positivament que l'alumnat que l'alumnat destaqui que no tots els sectors catòlics es posicionaren al costat dels sollevats al juliol del 1936: així, es pot fer esment dels casos de Manuel Carrasco i Formiguera, el cardenal Vidal i Barraquer o dels capellans obrers de finals del règim franquista.

5. PAU 2025 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció A)

EXERCICI 3. Exposeu un tema a través dels descriptors del glossari

[2,5 punts]

1 punt: descripció i explicació dels continguts.

1 punt: raonament i valoració dels canvis o continuïtats.

0,5 punts: breu conclusió o balanç general.

OPCIÓ A

Cal que l'alumnat expliqui la Constitució de 1876 segons els principis de la sobirania compartida, que atorgava al rei i a les Corts un paper central en el sistema polític, així com a la religió catòlica. Significativament, l'èmfasi en les prerrogatives règies facilità l'excés de protagonisme d'Alfons XIII i no ajudà a la seva continuïtat (1 punt). Afegit a això, la Constitució republicana de 1931 definí Espanya com una república democràtica de treballadors, establí un parlament monocameral mentre que l'Estat no tenia religió oficial. A més, garantí la igualtat de drets entre sexes i protegí la situació dels treballadors (1 punt). En darrer terme, cal fer notar que la constitució d'una monarquia constitucional podia ser liberal, però no per això ser democràtica, al no garantir els drets i llibertats dels ciutadans (0,5 punts).

6. PAU 2025 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 4

EXERCICI 4. Posa a prova els teus sabers

Marca la resposta correcta d'aquestes 10 preguntes (cada encert val 0,25 punts; cada error penalitza 0,08 punts; les respostes en blanc no computen). [2,5 punts].

Solució: 1b, 2c, 3d, 4b, 5c, 6d, 7d, 8b, 9b i 10a.

Valor total de l'exercici: 2,5 punts.

10 preguntes: cada resposta correcta val 0,25 punts; per cada resposta incorrecta cal descomptar 0,08 punts.

El total de l'exercici no pot ser negatiu, és a dir, que si un alumne les contestés totes i totes malament, la puntuació total de l'exercici 4 seria zero

Correctes	Incorrectes	**Puntuació**
10	0	**2,5**
9	0	**2,25**
9	1	**2,17**
8	0	**2**
8	1	**1,92**
8	2	**1,84**
7	0	**1,75**
7	1	**1,67**
7	2	**1,59**
7	3	**1,51**
6	0	**1,5**
6	1	**1,42**
6	2	**1,34**
6	3	**1,26**
6	4	**1,18**
5	0	**1,25**
5	1	**1,17**
5	2	**1,09**
5	3	**1,01**
5	4	**0,93**
5	5	**0,85**
4	0	**1**
4	1	**0,92**
4	2	**0,84**
4	3	**0,76**
4	4	**0,68**
4	5	**0,6**
4	6	**0,52**

Correctes	Incorrectes	**Puntuació**
3	0	**0,75**
3	1	**0,67**
3	2	**0,59**
3	3	**0,51**
3	4	**0,43**
3	5	**0,35**
3	6	**0,27**
3	7	**0,19**
2	0	**0,5**
2	1	**0,42**
2	2	**0,34**
2	3	**0,26**
2	4	**0,18**
2	5	**0,1**
2	6	**0,02**
2	7	**0**
2	8	**0**
1	0	**0,25**
1	1	**0,17**
1	2	**0,09**
1	3	**0,01**
1	4	**0**
1	5	**0**
1	6	**0**
1	7	**0**
1	8	**0**
1	9	**0**
0	---	**0**

7. PAU 2024 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3

Exercici 3

Pregunta 1

a) Cal que l'alumnat identifiqui el document com una font primària (contemporània dels fets) [0,25 punts], consistent en una proclama del president de la Generalitat de Catalunya Lluís Companys i Jover, datada el 6 d'octubre de 1934 [0,50 punts].

[0,75 punts]

b) Cal que l'alumnat situï la font durant la Segona República a Catalunya, o bé, més en concret, durant el mandat del president Lluís Companys i Jover (1934).

[0,75 punts]

c) Cal que l'alumnat identifiqui dues idees principals com poden ser, entre d'altres, el fet que les dretes i les forces feixistes destruïen les democràcies arreu, tant a Espanya com a Itàlia i Alemanya, la crida a defensar els drets i llibertats conquerits amb el règim republicà, i el suport dels ciutadans a les forces republicanes d'Espanya.

[1 punt]

Pregunta 2

a) Cal que l'alumnat expliqui l'adveniment de la Segona República a Catalunya, les proclames de Francesc Macià i de Lluís Companys l'abril de 1931, i els processos de negociació subsegüents amb les autoritats republicanes espanyoles. A continuació, l'establiment de la Generalitat provisional, l'elaboració i el procés d'aprovació de l'Estatut de Núria, i la mobilització ciutadana. Cal fer esment a les reaccions contràries a l'autonomia, ja fos en els debats a les Corts republicanes com a la *Sanjurjada* [1,25 punts]; igualment haurà de caracteritzar l'Estatut de 1932, fent referència a la definició de Catalunya en tant que regió autònoma, la cooficialitat del català i del castellà, la creació del Parlament i les principals competències. Per últim, els primers conflictes sorgits en la seva aplicació [1,25 punts].

[2,5 punts]

b) L'alumnat ha d'explicar les principals forces polítiques catalanes, com ara l'hegemònica ERC, la Lliga Regionalista o Lliga Catalana (1933), entre d'altres, així com els sindicats CNT, UGT, CADCI i Unió de Rabassaires. Els principals dirigents com ara Lluís Companys, Francesc Cambó, Joan Garcia Oliver o Andreu Nin, i el seu tarannà ideològic [1,25 punts]. A continuació, ha d'incloure l'obra de la Generalitat (Junta de Seguretat de Catalunya, Tribunal de Cassació), l'aprovació de la Llei de contractes de conreu i les tensions que suposà amb els propietaris agraris i el govern central; els Fets d'Octubre de 1934, explicant la repressió posterior als fets, la suspensió de l'Estatut i el judici contra el govern de la Generalitat. Finalment, la victòria del Front d'Esquerres el febrer de 1936 i les tensions polítiques i socials fins a la vigilia de la Guerra Civil [1,25 punts].

[2,5 punts]

8. PAU 2023 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1

Exercici 1

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts) consistent en un fragment d'un document polític, el discurs de la diputada Clara Campoamor pronunciat a les Corts Constituents l'1 d'octubre de 1931 (0,50 punts).

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï el discurs en el context de la Segona República (1931-1936), en el seus inicis (0,75 punts).

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat faci referència a DUES de les al·lusions contingudes en el discurs a qüestions com el republicanisme de moltes dones; l'aportació que suposa la seva joventut; la lluita que han portat a terme, acompanyant els homes, per aconseguir l'establiment del nou règim; la necessitat de la integració de la dona en l'exercici del sufragi en relació amb la seva maduració política, i l'error que suposaria per a la mateixa República deixar de banda les dones a l'hora de votar (1 punt).

Pregunta 2

a)

[2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, els seus resultats i la marxa del rei; la formació del Govern provisional i l'establiment de les primeres reformes per decret, inclosa la militar; les primeres eleccions parlamentàries i el seu resultat, amb la formació del Govern republicà-socialista (1,25 punts). Cal, igualment, que expliqui l'elaboració de la Constitució, l'aprovació i característiques fonamentals d'aquesta: definició que fa d'Espanya ("República democrática de trabajadores de toda clase"); sistema unicameral; "Estado integral" amb la possibilitat d'autonomies regionals; llibertat de cultes; i àmplia declaració de drets, entre d'altres aspectes (1,25 punts).

b)

[2,50 punts]

L'alumne hauria de fer referència a les eleccions a Corts Constituents de juny de 1931 i als seus resultats; a la llei de Reforma Agrària i a l'aprovació de l'Estatut de Catalunya, ambdues el 1932; i a l'aprovació de la llei de Congregacions de 1933, així com a l'impuls de l'ensenyament i de la cultura, amb la creació d'escoles, entre d'altres (1,25 punts); igualment, hauria de fer referència a l'intent de cop d'Estat del general Sanjurjo de l'agost de 1932 i a la conflictivitat obrera, destacant la insurrecció de l'Alt Llobregat de gener de 1932 i la vaga general de febrer de 1933 (1,25 punts).

9. PAU 2023 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

Exercici 1.

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia o imatge [0,25 punts] de la portada del diari *La Vanguardia* de Barcelona del 17 d'abril de 1931 [0,50 punts].

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la Segona República (1931-1936), en els seus inicis. [0,75 punts]

c)

[1 punt]

L'alumnat hauria de comentar la imatge en el sentit de mostrar una noia adornada amb simbologia republicana i una bandera republicana asseguda en un cotxe davant l'Ajuntament de Barcelona, somrient i envoltada de gent. [1 punt]

Pregunta 2

a)

[2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les característiques de l'Estatut, incloses les institucions del Parlament, el Consell Executiu i el Tribunal de Cassació; la cooficialitat de les dues llengües; les competències atorgades —ensenyament, cultura, sanitat, ordre públic, etc.— [1,25 punts]. Cal igualment que expliqui la victòria d'Esquerra Republicana de Catalunya en les eleccions de 1932 i la seva obra de govern, inclosa la referida a l'ensenyament, la planificació i l'elaboració de la Llei de contractes de conreu i la seva problemàtica, entre d'altres. Cal que faci igualment referència als presidents de la Generalitat en aquesta etapa, Francesc Macià i Lluís Companys: qui foren i què feren en aquest període [1,25 punts].

b)

[2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les causes dels Fets d'Octubre a Catalunya —com l'entrada de ministres de la CEDA al Govern de Madrid i el rerefons del conflicte generat per la declaració d'inconstitucionalitat de la Llei de contractes de conreu, entre d'altres—; els Fets a Catalunya i la repressió posterior, amb la suspensió de l'Estatut i el judici i la condemna del Govern de la Generalitat [1,25 punts]. Cal que expliqui igualment l'etapa de la Generalitat intervinguda pel Govern central, les eleccions de febrer de 1936, la victòria del Front d'Esquerres i les tensions polítiques i socials a Catalunya fins a l'esclat de la Guerra Civil, sense explicar aquest últim fet [1,25 punts].

10. PAU 2022 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3

Exercici 3

Pregunta 1

a)

(0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts), consistent en un document públic de caràcter juridicopolític, o polític, una Constitució, la de la Segona República, del 1931. (0,50 punts)

b)

(0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font el 1931 dins del període de la Segona República (1931-1936), en els seus inicis. (0,75 punts)

c)

(0,75 punts)

Quant a l'article primer, cal que l'alumne destaqui la definició que la República fa de si mateixa, en tant que «República democrática de trabajadores de toda clase, que se organiza en régimen de Libertad y de Justicia», destacant la sobirania popular («Los poderes de todos sus órganos emanan del pueblo») i l'Estat «integral compatible con la autonomía de los Municipios y las Regiones», és a dir, obrint també la possibilitat dels estatuts d'autonomia regionals. També, l'adopció d'una nova bandera, ara tricolor.

Quant a l'article tercer, cal que l'alumne destaqui la separació entre l'Església catòlica i l'Estat que implica la frase «El Estado español no tiene religión oficial». (1 punt)

Pregunta 2

a)

(2,50 punts)

Cal que l'alumne es refereixi a l'adveniment de la República en el context d'unes eleccions municipals el 12 d'abril de 1931, a les proclamacions de la República a diversos indrets del país, a l'abandó del rei del territori espanyol, a la formació d'un govern provisional i a la proclamació de la República catalana a Barcelona i les posteriors negociacions que portaren a l'establiment de la Generalitat. Seguidament, ha de referir-se a tres dels dirigents polítics d'aquesta etapa, com Alcalá Zamora, Azaña, Macià, Companys, Largo Caballero, Lerroux, Prieto, Gil-Robles o d'altres (1,25 punts). També, cal que destaqui la definició que fa la República de si mateixa en tant que Estat integral, així com que destaqui aspectes com l'existència d'una sola cambra al Parlament; el president de la República; la importància dels drets individuals, i els articles referits a l'Església catòlica, entre d'altres. (1,25 punts)

b)

(2,50 punts)

L'alumne ha de fer referència als decrets de reforma laboral; a la reforma militar de 1931; als canvis en la situació de l'Església catòlica pel que fa a l'ensenyament, l'expulsió dels jesuïtes, etc.; a la Llei de reforma agrària de 1932, i a l'impuls de l'ensenyament i de la cultura, amb la creació d'escoles i institucions educatives. (2,50 punts)

11. PAU 2022 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 3

Exercici 3

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets (0,25 punts) consistent en un text de caràcter polític: el discurs de proclamació de la República Catalana, per part de Francesc Macià el 14 d'abril de 1931 (0,50 punts).

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la Segona República (1931-1936), en el seu inici, el 14 d'abril de 1931 a Catalunya (0,75 punts).

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat comenti la crida que fa Macià a la resta de pobles d'Espanya i del món en demanda de solidaritat, i enfront de la monarquia tot just derrocada; així com l'oferta que fa de contribució a la pau mundial des d'un punt de vista sobirà de Catalunya.

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui els antecedents de la proclamació de la República, les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, els resultats d'aquestes eleccions a Catalunya, la victòria d'ERC, les dues proclamacions de la República a Barcelona per part de Companys i de Macià, el viatge dels ministres del Govern Provisional a Barcelona i l'establiment de la Generalitat (1,25 punts). Ha d'explicar igualment quines eren les principals forces polítiques catalanes, així com el procés d'elaboració i aprovació de l'Estatut de Núria i el debat de l'Estatut a les Corts, amb l'aprovació el setembre de 1932; les característiques d'aquest (1'25 punts).

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la posada en marxa i funcionament de la Generalitat fins als Fets d'Octubre de 1934; el conflicte que suposà l'aprovació de la Llei de Contractes de Conreu, amb les fortes tensions amb els propietaris agraris i entre el govern conservador de Madrid i el d'esquerres català; i els Fets d'Octubre de 1934, explicant-los (1,25 punts); cal que expliqui igualment la repressió posterior als Fets, amb la suspensió de l'Estatut i el judici i condemna del govern de la Generalitat. Seguidament, la victòria del Front d'Esquerres a les eleccions de febrer de 1936 i les tensions polítiques i socials a Catalunya fins l'esclat de la Guerra Civil, sense explicar aquest últim (1,25 punts).

---

12. PAU 2022 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3

Exercici 3

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets), consistent en uns articles de un document jurídic-polític, o jurídic, o polític, la llei de Contractes de Conreu de la Generalitat de Catalunya de 12 d'abril de 1934. [0,50 punts]

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font dins del període de la Segona República (1931-1936), en concret el 1934. [0,75 punts]

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat expliqui que als articles continguts a la font s'institueix què els cultivadors amb contractes tenen dret a comprar les terres on han estat treballant més de divuit anys pagant als propietaris el seu valor. [1 punt]

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el conflicte agrari a Catalunya, les tensions entre els propietaris agrupats en Institut Agrícola Català de Sant Isidre (IACSI) i els rabassaires, agrupats a la Unió de Rabassaires, l'aprovació de la llei catalana de Contractes de Conreu l'abril de 1934 i el conflicte que es donà arran de la presentació de recurs d'inconstitucionalitat per l'IACSI i la Lliga Catalana davant del Tribunal de Garanties Constitucionals [1,25 punts]; igualment cal que expliqui què foren els Fets d'Octubre a Espanya i a Catalunya, produïts arran de l'accès de ministres de la CEDA al govern central, i on el president Companys proclamà l'Estat Català dins la República Federal Espanyola el 6 d'octubre de 1934, els enfrontaments armats amb les tropes i el fracàs de la vaga general a Barcelona així com l'empresonament i posterior condemna del govern de la Generalitat, la destitució de molts alcaldes, la creació d'un Consell de la Generalitat amb un Governador General designat des de Madrid, i la suspensió de fet de l'autonomia fins a les eleccions legislatives de febrer de 1936 [1'25 punts].

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui l'elaboració de l'Estatut a Núria i les característiques principals de l'Estatut d'autonomia de Catalunya aprovat posteriorment per les Corts que instituïa la Generalitat, el Parlament, el Tribunal de Cassació i competències entre les quals destacaven l'ordre públic, l'ensenyament, cultura i altres. [1,25 punts]. Cal igualment que expliqui l'obra de govern de la Generalitat, d'entre la que destacà la Llei de Contractes de Conreu de 1934, el foment de la llengua catalana, la política educativa i el foment de la cultura. [1,25 punts]

13. PAU 2021 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 3

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

14. PAU 2021 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 3

Exercici 3

Decret de termes municipals

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets), consistent en un document públic de caire juridicopolític (0,25 punts), en concret el Decret de termes municipals, de 28 d'abril de 1931, del ministre de Treball i Previsió, Francisco Largo Caballero, referit a l'ús preferent de bracers en atur del municipi en els treballs agrícoles (0,50 punts).

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la Segona República (1931-1936), en concret el 28 d'abril de 1931, dues setmanes després d'haver-se implantat el nou règim al país. (0,75 punts)

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat expliqui l'article primer en el sentit d'ordenar la contractació preferent dels bracers aturats del propi municipi en detriment dels forans; el tercer en el sentit d'especificar que els patrons podran escollir els bracers en atur que desitgin del municipi, bracers que hauran haver estat inscrits en un registre municipal; i el quart, en el sentit de fixar les sancions que podrà imposar l'alcalde als patrons infractors –de 25 i 50 pessetes, segons sigui primera vegada o reincidència.

Es desprèn de la font que el nou sistema instituït pel decret volia evitar la pràctica de contractació d'aturats de fora del municipi en detriment dels residents.

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, els seus resultats i la marxa del rei; la formació del Govern provisional i l'establiment de les primeres reformes per decret; les primeres eleccions parlamentàries i el seu resultat amb la formació del Govern republicà-socialista; l'elaboració de la Constitució, l'aprovació i característiques fonamentals d'aquesta: definició que fa d'Espanya ("República democrática de trabajadores de todas las clases"), sistema unicameral, "Estado integral", president de la República escollit cada sis anys i àmplia declaració de drets, entre d'altres (1,50 punts); així com els papers jugats per Niceto Alcalá Zamora (president de la República), Manuel Azaña (president del Govern) i Francesc Macià (president de la Generalitat) aquell mateix any. i els acords que adoptaren, entre els quals destaca l'establiment de la Generalitat de Catalunya. (1 punt).

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les reformes militar (d'Azaña, amb la reducció del nombre de generals, caps i oficials i el retir voluntari), territorial (la possibilitat d'existència de regions autònomes que institueix la nova Constitució), agrària (amb la llei de Reforma Agrària, que permet l'expropiació de terres i el repartiment a pagesos que no en tenen, etc.), laboral (amb decrets com el de termes municipals, establiment dels jurats mixtos, de la jornada de vuit hores, etc.), religiosa (amb la llei de Congregacions de 1933, l'establiment del matrimoni civil i del divorci, etc.) i educativa (creació i construcció d'escoles públiques i formació de mestres) portades a terme durant el Primer Bienni (2'50 punts).

15. PAU 2020 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 3

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

16. PAU 2020 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la manera següent:

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. [0'75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un quadre estadístic (0,25 punts), extret del llibre de Michael Alpert, *La reforma militar de Azaña: 1931-1933*, on es mostra el nombre de generals, caps i oficials de l'Exèrcit espanyol en dues dates diferents, 1931 i 1932 (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. [0'75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la Segona República (1931-1936), en concret durant el seu primer bienni (1931-1933) (0'75 punts).

c) Compareu les xifres corresponents als dos anys que apareixen en la font i deduïu l'abast del canvi. [1 punt]

Cal que l'alumnat destaqui les importants reduccions, gairebé de dos terços, del nombre de generals, coronels i tinents coronel; la més acusada, d'alferes; i altres més moderades, de comandants, capitans i tinents.

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:
a) Expliqueu DUES de les reformes que es van dur a terme durant el primer bienni de la Segona República espanyola. [2'50 punts]

El redactat de l'alumnat ha de resultar de l'opció i explicació de dues, del conjunt de reformes portades a terme durant el primer bienni republicà: la reforma militar, la territorial –Estatut–, l'agrària, la laboral, la religiosa i l'educativa, i explicar per què s'adoptaren, en què consistiren i quins van ser llurs resultats. Es valorarà cada una de les dues reformes explicades amb 1,25 punts.

b) Expliqueu el denominat "bienni negre": els esdeveniments més destacats que s'hi van produir i les conseqüències que van tenir. [2,50 punts]

El redactat de l'alumnat hauria d'explicar les eleccions de novembre de 1933, la formació del Govern Lerroux, l'exclusió inicial de la CEDA, l'aturada de les reformes del primer bienni i el conflicte amb la Llei de Contractes de Conreu catalana; hauria igualment d'explicar les causes i el desenvolupament de la Revolució i dels Fets d'Octubre de 1934 (1,50 punts), així com llurs conseqüències al conjunt de l'Estat i a Catalunya, i l'obra de govern del Govern central durant el 1935. Finalment, hauria d'explicar la crisi del Partit Radical i les seves causes, i la convocatòria de noves eleccions legislatives per al febrer de 1936 (1 punt).

17. PAU 2020 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 3

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

18. PAU 2019 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un quadre estadístic (0,25 punts), extret del llibre de Ramon Tamames, *La República: La era de Franco*, on es reflecteix l'evolució de l'atur a Espanya entre 1932 i 1936. (0,50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font.

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï històricament la font durant la Segona República (1931-1936) (0,75 punts).

c) Assenyaleu i comenteu quins foren els dos moments de major increment de l'atur continguts en la font. [1 punt]

Cal que l'alumnat assenyali desembre de 1933 i juny de 1936 com els dos moments de major increment de l'atur i que els comenti en funció dels efectes de la crisi econòmica mundial a l'Estat espanyol i dels canvis polítics dels dos períodes (1 punt).

Pregunta 2

a) Expliqueu breument qui foren Niceto Alcalá-Zamora, Manuel Azaña, José María Gil-Robles, Alejandro Lerroux i Francisco Largo Caballero; seguidament, expliqueu DUES de les reformes fonamentals que es portaren a terme durant el bienni 1931-1933 i DUES característiques de la Constitució republicana. (2,50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui les figures de Niceto Alcalá-Zamora (president de la República 1931-1936), Manuel Azaña (cap del govern el 1931-1933 i líder d'Izquierda Republicana), José María Gil-Robles (líder d'Acción Popular-CEDA i ministre de la Guerra), Alejandro Lerroux (líder del Partido Republicano Radical i cap de govern el 1933-1935) i Francisco Largo Caballero (també líder del PSOE i UGT, més radicalitzat que Prieto), i destaqui breument llurs trajectòries (1,25 punts). Cal que expliqui dues de les reformes dels primers dos anys, d'entre la militar, l'agrària, la religiosa o la laboral, entre d'altres; també, que expliqui dues característiques de la Constitució, d'entre la pròpia definició que fa d'Espanya ("República democrática de trabajadores de todas las clases", el sistema unicameral, l'Estat integral (possibilitat de regions autònomes), el president de la República escollit cada sis anys o l'àmplia declaració de drets, entre d'altres. (1,25 punts)

b) Expliqueu i compareu els resultats de les eleccions legislatives espanyoles del novembre del 1933 amb les del febrer del 1936, fent esment dels governs que es formaren i de les polítiques que aplicaren.

(2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui i compari els dos resultats, destacant la victòria del Partido Republicano Radical i de la CEDA, el 1933, i la del Frente Popular (Front d'Esquerres a Catalunya), el 1936, i els governs que es formaren (1,25 punts). Cal que destaqui igualment el govern de Madrid sense la CEDA i amb la CEDA, la contrareforma que endegaren, el conflicte de la Llei de contractes de conreu, la Revolució d'Astúries, els fets de Catalunya i llurs conseqüències. També hauria de fer referència als governs del Front Popular, a la represa i profundització de les reformes del Primer Bienni que emprengueren; i als conflictes polítics i socials antecedents del cop d'Estat de juliol de 1936 (1,25 punts).

ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA DEL 1979

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts), consistent en un text públic de caràcter polític i legislatiu, en concret el Preàmbul de l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1979 (0, 50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font durant la Transició (1975-1986 / 1975-1982), després de l'aprovació de la Constitució de 1978 (0,75 punts).

c) Comenteu tres de les idees contingudes en la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti tres de les idees següents: el caràcter de l'Estatut de recobrament de l'autogovern de Catalunya; la voluntat de Catalunya de constituir-se en comunitat autònoma i l'homenatge a tots aquells homes i dones que han contribuït a la recuperació de l'autogovern; els valors de llibertat, justícia, igualtat i lluita per la qualitat de vida de tots aquells que viuen, resideixen i treballen a Catalunya, i el lligam entre les llibertats personals i les col·lectives que la Generalitat representa. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu l'evolució política de Catalunya des de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia del 1979 fins al 1986. Expliqueu també les característiques de l'Estatut. (2,50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui l'Estatut de Catalunya del 1979 i les seves característiques (Generalitat formada pel Parlament, el President i el Consell Executiu; oficialitat del català, Tribunal Superior de Justícia; competències sobre Dret Civil català, cultura i altres transferides com sanitat i ensenyament, entre d'altres); les eleccions al Parlament de Catalunya de 1980 i els seus resultats, la formació del govern Pujol, el 23-F a Catalunya (1,25 punts); la tasca de govern duta a terme per la Generalitat d'aquesta època i també de la sorgida de les eleccions de 1984, amb la Llei de normalització lingüística, la de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i la de la policia autonòmica, entre d'altres (1,25 punts).

b) Expliqueu l'evolució política de Catalunya des de la mort de Franco fins a l'aprovació de l'Estatut sense explicar aquest darrer. (2,50 punts)

Cal que l'alumnat faci referència a la situació política generada per la mort de Franco, a l'Assemblea de Catalunya i l'increment de l'acció de l'oposició per forçar una ruptura democràtica i a les formes que adoptà aquesta, tant a nivell de lluites obreres, estudiantils, de barris, etc; al referèndum de la llei de reforma política de 1976; a la llei d'amnistia i legalització de partits; a la celebració de les eleccions de 1977 i els seus resultats a Catalunya, amb la victòria de les esquerres (PSC i PSUC) (1,25 punts); a l'Assemblea de Parlamentaris, amb la seva demanda d'un Estatut i a l'operació de retorn del president Tarradellas, explicant seguidament l'elaboració de l'Estatut a Sau (1,25 punts).

19. PAU 2019 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1.

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. [0'75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets (0'25 punts) consistent en un document públic de caràcter jurídic-polític, l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1932, en concret dos articles, l'1 i el 8.(0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. [0'75 punts]

Cal que l'alumnat contextualitzi la font dins del període de la Segona República (1931-1936) a Catalunya, en concret l'any 1932. (0'75 punts).

c) Comenteu el contingut de la font. [1 punt]

Cal que l'alumnat comenti l'article 1 en allò que suposa de creació de la regió autònoma d'acords amb la Constitució i el propi Estatut; i el 8 en el sentit de destacar que quant a serveis policials l'Estat reté els fronteres, estrangeria, extradició, expulsió i afers policials inter i extraregionals mentre el govern de Catalunya adquireix tota la resta, que són els de policia i ordre interiors de Catalunya. (1 punt)

Pregunta 2
Contesteu UNA de les dues qüestions següents

a) Expliqueu l'adveniment de la Segona República a Catalunya, l'actuació de la Generalitat provisional i de les principals forces polítiques catalanes, així com l'elaboració, l'aprovació i les característiques de l'Estatut d'autonomia del 1932.. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui els antecedents de la proclamació de la República, les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, els resultats d'aquestes eleccions a Catalunya, la victòria d'Esquerra Republicana de Catalunya, les dues proclamacions de la República a Barcelona per part de Companys i de Macià, al viatge dels ministres del Govern Provisional i l'establiment de la Generalitat. (1'25 punts). Ha d'explicar igualment quines eren les principals forces polítiques catalanes com la Lliga de Catalunya (que canvià el nom pel de Lliga Catalana) i ERC, entre d'altres, així com el procés d'aprovació de l'Estatut, fent esment a la Constitució, al procés d'elaboració i aprovació de l'Estatut de Núria i al debat de l'Estatut a les Corts, amb l'aprovació el setembre de 1932 i a les característiques d'aquest. (1'25 punts).

b) Expliqueu els esdeveniments principals de la vida política a Catalunya des de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia del 1932 (sense explicar-lo) fins a l'esclat de la Guerra Civil. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la posada en marxa i funcionament de la Generalitat fins als fets d'octubre de 1934, el conflicte que suposà l'aprovació de la Llei de Contractes de Conreu, amb les fortes tensions amb els propietaris agraris i les tensions entre el govern conservador de Madrid i el d'esquerres català; i els Fets d'Octubre de 1934, explicant-los (1'25 punts); Cal que expliqui igualment la repressió posterior als Fets, amb la suspensió de l'Estatut i el judici contra el govern de la Generalitat. La victòria del Front d'Esquerres el febrer de 1936 i les tensions polítiques i socials a Catalunya fins l'esclat de la Guerra Civil. (1'25 punts).

20. PAU 2018 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1.
a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia o imatge (0,25 punts) on es veu el centre de la ciutat d'Oviedo amb edificis destruïts. (0,50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font en el període de la Segona República (1931-1936), en concret, l'octubre de 1934 de la Revolució d'Astúries. (0,75 punts)

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font. [1 punt]
L'alumnat hauria de comentar la imatge en el sentit que mostra un conjunt d'edificis del centre de la ciutat d'Oviedo que han patit destrosses arran de la Revolució d'Astúries. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'adveniment de la Segona República, la Constitució del 1931 i el bienni 1931-1933. [2,5 punts]

L'alumnat hauria d'explicar l'adveniment de la República després de les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, l'abandó del rei del país, la formació d'un govern provisional i l'elaboració i aprovació de la Constitució republicana, amb l'extensió del vot a les dones, l'existència d'una sola cambra a les Corts, la possibilitat d'existència de regions autònomes (Estat *integral*), la separació Església-Estat i un reconeixement ampli de drets (1,25 punts); hauria d'explicar igualment el primer bienni republicà, amb la coalició republicana-socialista en el poder, les reformes militar, laboral, agrària, la qüestió de l'Església, incloent-hi la qüestió de l'ensenyament, i els problemes d'ordre públic i revolucionaris que hagué d'afrontar, explicant el final d'aquest el 1933. (1,25 punts)

b) Expliqueu el període que va des de les eleccions del 1933 fins a l'esclat de la Guerra Civil, sense explicar aquest darrer fet. [2,5 punts]

L'alumnat hauria de fer referència a les eleccions de novembre de 1933 i als seus resultats, als governs del Partido Radical en minoria i als suports parlamentaris que va rebre, a l'aturada d'algunes significatives reformes del període anterior, a l'entrada de ministres de la CEDA al govern l'octubre de 1934 (1,25 punts); així com als fets d'Astúries i de Catalunya, explicant-los, fent esment a les repressions posteriors — l'asturiana i la catalana. Hauria de fer referència igualment a les eleccions de febrer de 1936, a la conflictivitat de la primavera de 1936 i a la conspiració colpista, sense explicar l'esclat de la guerra. (1,25 punts)

21. PAU 2018 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts) consistent en document públic de caràcter juridicopolític, consistent en dos articles de la Constitució de la Segona República (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la Constitució de 1931 durant la Segona República (1931-1936) (0'75 punts).

c) Comenteu breument els articles primer i tercer que conté la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat destaqui la definició que la República fa d'ella mateixa a l'article primer, en tant que "República democrática de trabajadores de toda clase, que se organiza en régimen de Libertad y de Justicia", la seva definició en tant que Estat integral i l'adopció d'una nova bandera, en el sentit de posar l'accent en el concepte de "treballadors", de creació d'un règim que permet l'autonomia de municipis i regions i d'adopció a d'una bandera tricolor en lloc de la tradicional bicolor (0,50 punts); cal igualment que comenti el contingut de l'article tercer, on es declara que l'Estat no té cap religió oficial (0,5 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu les circumstàncies en què es va proclamar la Segona República en el conjunt d' Espanya. Expliqueu qui foren Niceto Alcalá-Zamora, Manuel Azaña, Indalecio Prieto i José María Gil-Robles. Comenteu també les característiques de la Constitució del 1931. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat es refereixi a l'adveniment de la República en el context d'unes eleccions municipals, les del 12 d'abril de 1931; a les proclamacions de la República a diversos indrets del país; a l'abandonament del rei del país; a la formació d'un govern provisional i a la proclamació de la República catalana a Barcelona i posteriors negociacions que portaren a l'establiment de la Generalitat. Cal que expliqui igualment qui foren Niceto Alcalá Zamora –nou president–, Manuel Azaña –d'Izquierda Republicana, cap del govern–, Indalecio Prieto –dirigent del PSOE i ministre– i José María Gil-Robles –líder d'Acción Popular-CEDA– (1'25 punts). Quant a la Constitució, s'hauria de destacar la definició que fa la República d'ella mateixa, l'existència d'una sola cambra a les Corts, la figura del president de la República i els seus poders, la definició com a Estat integral i la possibilitat d'existència de regions autònomes, i la importància dels drets individuals, entre d'altres. (1'25 punts)

b) Compareu l'acció reformista dels governs del bienni d'esquerres (1931-1933) amb la dels governs del bienni conservador (1933-febrer de 1936) [2,5 punts]

Cal que l'alumnat compari l'acció reformista dels governs de la coalició republicana-socialista del primer bienni, fent referència als decrets de reforma laboral, la llei de terminis municipals de 1931, la llei Azaña de reforma militar de 1931, la llei de Reforma Agrària de 1932, la llei de Congregacions de 1933, l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1932, l'impuls de l'ensenyament i de la cultura, amb la creació d'escoles i institucions educatives (1,25 punts), amb l'etapa dels governs de centre dreta i dreta del bienni conservador, amb la paralització de la llei de Congregacions, una aplicació més conservadora de la de terminis, la ralentització de l'agrària i l'oposició de la Llei de Contractes de Conreu catalana, entre d'altres. També s'hauria d'explicar que durant aquest bienni es produïren la revolució d'Astúries i els Fets d'Octubre de 1934, que comportaren una gran repressió i la suspensió de la Generalitat (1,25 punts)

22. PAU 2018 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B
Exercici 1
L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1
a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta (0'75 punts).
Cal que l'alumnat identifiqui la font com una imatge o fotografía (0,25 punts) de la portada de l'edició castellana del text de l'Estatut de 1932, sent l'autor de la mateixa Carlos Giner (0,50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0,75 punts)
Cal que l'alumnat situi la font durant la Segona República (1931-1936), en concret en el segon any d'aquesta (0,75 punts)

c) Descriviu el contingut i la simbología de la Font (1 punt)
Cal que l'alumnat comenti aspectes com els dos escuts –de la República i de Catalunya- posats un vora l'altre; el rerafons amb la bandera tricolor republicana; o la corona mural adoptada per la República en substitució de la reial (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'adveniment de la Segona República a Catalunya i els fets polítics que es van produir fins a l'aprovació de l'Estatut d'autonomia del 1932. Comenteu també les característiques d'aquest Estatut. (2,5 punts)
Cal que l'alumnat expliqui els antecedents de la proclamació de la República, les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, els resultats d'aquestes eleccions a Catalunya, la victòria d'ERC, les dues proclamacions de la República a Barcelona per part de Companys i de Macià, al viatge dels ministres del Govern Provisional i l'establiment de la Generalitat (1,25 punts); el procés d'elaboració de l'Estatut de Núria i els retalls que se li feren a les Corts, així com l'aprovació definitiva i caracterísitques de l'Estatut de 1932 (1'25 punts)

b)Expliqueu la ideología de la Confederació Nacional del Treball (CNT), de la Federación Anarquista Ibérica (FAI), d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) i de la Lliga Catalana durant la Segona República. Expliqueu també la trajectòria que van seguir i quins en van ser els líders. (2,5 punts)
L'alumnat hauria d'explicar les diferents ideologies d'ERC, CNT i FAI, i Lliga Catalana; la seva trajectòria durant la República –ERC al poder de la Generalitat fins als Fets d'Octubre i de bell nou el febrer de 1936-, Lliga Catalana a l'oposició i la CNT i FAI amb els moviments insurreccionals que llançà i la seva actitut opositoria de clase (2 punts); fent referencia igualment als liders de cadascuna de les tres forces, com Macià, Companys, Cambó, Peiró, García Ascaso o Durruti (1,25 punts)

23. PAU 2017 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1
a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un cartell (0,25 punts) de propaganda política demanant el vot per al Front d'Esquerres, del qual és autor Cristóbal Arteche el 1936 (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. [0'75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la Segona República (1931-1936), en concret a Catalunya durant el 1936 i la campanya per les eleccions de febrer. (0'75 punts)

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font [1 punt]

Cal que l'alumnat descrigui el cartell de propaganda política on apareix el president Lluís Companys sobre el fons de la bandera catalana, amb el lema "Dignitat Catalana" i demanant el vot per al Front d'Esquerres. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les causes i el desenvolupament dels Fets d'Octubre de 1934 a Catalunya, així com les conseqüències que van tenir sobre l'autonomia fins a l'esclat de la Guerra Civil. (2'50 punts).

L'alumnat hauria d'explicar les tensions generades entre el govern català i el central arran de l'aprovació de la llei catalana de Contractes de Conreu; el nomenament el 3 d'octubre de 1934 de tres ministres de la CEDA en un gabinet presidit pel líder radical Lerroux; com aquest últim fet fou vist per les esquerres com el senyal de l'inici de la fi de la República democràtica i per això van fer una crida a una vaga general, que fou seguida per la UGT i no per la CNT; igualment el president Companys va proclamar l'Estat Català dins la República Federal Espanyola el 6 d'octubre de 1934 (1'25 punts); cal que expliqui igualment el fracàs de la vaga a Barcelona i les seves causes, l'empresonament i posterior condemna del govern de la Generalitat, la destitució de molts alcaldes, la creació d'un Consell de la Generalitat amb un governador general i la suspensió de fet de l'autonomia fins a les eleccions legislatives de febrer de 1936 (1'25 punts).

b) Expliqueu els partits polítics catalans que hi va haver durant la República: digueu quines van ser les forces principals i esmenteu-ne els seus líders. Expliqueu també els sindicats obrers i l'actuació que van tenir a Catalunya durant tota l'etapa republicana (2,5 punts)

L'alumnat hauria d'explicar ERC i el conjunt de forces que havia agrupat en la seva conformació com a partit; la Lliga Regionalista –que canvià el nom per Lliga Catalana–; el Partit Radical; el Partit Republicà Radical Socialista; Acció Popular-CEDA; el Partit Sindicalista; el PSOE; el Bloc Obrer i Camperol; el Partit Obrer d'Unificació Marxista; i la Comunió Tradicionalista, entre d'altres. Els seus trets ideològics més destacats, i els seus líders com Francesc Macià, Lluís Companys, Francesc Cambó, Marcel·lí Domingo o Ángel Pestaña, entre d'altres (1,25 punts). També hauria d'explicar la importància predominant de la CNT i així com què era la FAI; la UGT i altres sindicats; i llurs actuacions més destacades, entre elles la insurrecció anarcosindicalista de l'Alt Llobregat de 1932, així com la conflictivitat dels anys 1933, 1934, 1935 i 1936 fins a l'esclat de la guerra Civil, sense explicar-lo (1,25 punts).

24. PAU 2017 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

Pregunta 1

a) [0,75 punts]
Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) [0,25 punts], que consisteix en un text públic de caràcter juridicopolític, la Constitució de la República espanyola promulgada el 9 de desembre del 1931 [0,50 punts].

b) [0,75 punts]
Cal que l'alumnat situï el text en la Segona República (1931-1936).

c) [1 punt]
L'alumnat ha de comentar la definició que fa la Constitució d'Espanya («una república de treballadors de tota classe que s'organitza en règim de llibertat i justícia»); on tots els poders emanen del poble; que defineix l'Estat com a «integral», és a dir, compatible amb l'autonomia dels municipis i de les regions; el tipus de bandera; i que no té religió oficial.

Pregunta 2

a) [2,50 punts]
L'alumnat hauria d'explicar tres dels partits (Izquierda Republicana, PSOE, Acción Popular - CEDA, Partido Republicano Radical, PCE, etc.) de l'etapa de la República, llurs característiques i líders [1,25 punts]; igualment, cal que compari els dos resultats, i destaqui la victòria de la conjunció republicana-socialista el 1931 amb la del Partido Radical i de la CEDA el 1933, i els líders dels partits protagonistes [1,25 punts].

b) [2,5 punts]
Cal que l'alumnat compari el període del primer bienni —amb l'aprovació de la Constitució, la política reformista en temes militars, agraris, laborals i eclesiàstics, les qüestions d'ordre públic, l'oposició, etc.— i la conjunció republicana-socialista al poder amb el període posterior a la victòria del Front Popular, en què cal explicar què va ser aquesta coalició, la represa de la política reformista, però més aprofundida [1,25 punts]; la qüestió de l'ordre públic i el seu deteriorament, i l'oposició de la conspiració militar i de les dretes radicals que portà a l'alçament del 18 juliol, sense explicar aquest últim fet [1,25 punts].

25. PAU 2016 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una font primària (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en un document públic de caràcter jurídic i polític, la llei catalana sobre capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges, de 19 de juny de 1934. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font durant la Segona República (1931-1936), durant el denominat Bienni "Negre" o conservador. (0,75 punts)

c)Expliqueu TRES dels articles que conté la font. (1 punt)

L'alumnat pot explicar l'article 1, on s'institueix que la dona té la mateixa capacitat civil que l'home; el 2, on s'estableix que el matrimoni no modifica la capacitat d'obrar de la dona; el 3, on s'estableix que el matrimoni no comporta autoritat de l'home sobre la dona; el 4, on es permet als cònjuges exercir professions i oficis; o el 5, on, amb l'excepció de l'adopció, cadascun dels cònjuges pot realitzar actes jurídics, compres, etc., sense necessitar llicència de l'altre. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1932 i l'obra legislativa i de govern de la Generalitat de Catalunya durant la Segona República. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1932 i les seves característiques; els governs de la Generalitat i la seva acció de govern durant la República, fent esment als dos presidents, Macià i Companys, i a l'obra educativa, cultural, sanitària i social de la Generalitat; a les lleis aprovades, com ara la llei sobre capacitat jurídica de la dona o la de contractes de conreu; i als avatars de l'autonomia arran dels Fets d'Octubre de 1934 i posterior restabliment de la plena vigència de l'Estatut el febrer de 1936. (2,50 punts)

b)Expliqueu la Constitució de 1931, tres de les reformes del Primer Bienni 1931-1933 i l'evolució d'aquestes reformes fins a l'esclat de la Guerra Civil. (2,5 punts)

Cal que l'alumnat expliqui les característiques de la Constitució de 1931; així com tres de les reformes, d'entre la militar, territorial, agrària, laboral, religiosa i educativa; llurs característiques, l'oposició que trobaren i com evolucionaren tant durant el segon bienni republicà com, després, en el període que va des de les eleccions de febrer de 1936 fins a l'esclat de la Guerra Civil. Cal que faci esment a la pràctica aturada d'algunes de les reformes durant el Bienni "Negre" i a la seva acceleració després del febrer del 36. (2,50 punts)

26. PAU 2016 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la manera següent:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una imatge, o fotografia o reproducció (0,25 punts) en concret de la primera plana del diari *Ahora*, de Madrid, del 18 de febrer de 1936. (0,50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les informacions que proporciona la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font el 18 de febrer de 1936, després de celebrar-se les eleccions legislatives que donaren la victòria al Frente Popular en el conjunt d'Espanya i al Front d'Esquerres a Catalunya. (0,75 punts)

c) Comenteu els titulars continguts en la font (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti els titulars on es diu "Un triunfo indiscutible de las izquierdas", les xifres de 240 diputats estimats per les esquerres i de 120 per la CEDA, el triomf de les esquerres a Catalunya i el fet que no han obtingut acta de diputat diversos polítics com Lerroux o Cambó. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Compareu els resultats de les eleccions legislatives espanyoles de 1931 i de 1933 i expliqueu les figures de tres personatges polítics del període de la II República. (2,50 punts)

Cal que l'alumnat compari els dos resultats, destacant la victòria de la Conjunció Republicana-Socialista el 1931 amb la del Partido Radical i de la CEDA el 1933 (1,25 punts); cal que a continuació expliqui les figures de tres personatges polítics de la República. Per exemple Azaña, Gil-Robles, Lerroux o Prieto, entre d'altres; si s'inclouen polítics catalans –Companys, Cambó, etc.– és igualment acceptable. (1,25 punts)

b) Compareu el període del Bienni Negre o conservador amb l'etapa posterior a les eleccions de febrer de 1936 i fins a l'esclat de la Guerra Civil. (2,50 punts)

Cal que l'alumnat compari el període del Bienni Negre, iniciat arran de la victòria en les eleccions de 1933 del centre-dreta del Partit Radical, amb el suport de la CEDA, en què es deturaren o suprimiren les reformes del primer Bienni i en què, arran de l'entrada de ministres de la CEDA al govern l'octubre de 1934, es desencadenà la dita "Revolució d'Astúries" i els Fets d'Octubre a Catalunya, amb una forta repressió posterior (1,25 punts) amb el període posterior a la victòria del Front Popular, amb els governs republicans i la represa de les reformes, ara més radicalitzades en la seva implantació. De com l'ordre públic s'anà deteriorant per sectors de les esquerres, i com per l'actitud colpista de l'extrema dreta i sectors de la dreta es va arribar a la conspiració i a l'alçament de juliol, que no s'ha d'explicar (1,25 punts)

27. PAU 2015 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) [0,25 punts], consistent en un text públic de caràcter juridicopolític, la Constitució de la República espanyola promulgada el 9 de desembre de 1931. [0,50 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï el text en els inicis de la Segona República, que durà des de 1931 a 1936 a tot el territori de l'Estat, i que succeí a la monarquia d'Alfons XIII. [0,75 punts]

c) Comenteu el contingut de la font. [1 punt]

L'alumnat hauria de comentar el fet que la Constitució, com totes, és el resultat de la labor d'unes Corts Constituents; que el nou règim es defineix com una "República de treballadors de tota classe que s'organitza en règim de llibertat i justícia"; que defineix l'Estat com a "integral", és a dir, compatible amb l'autonomia dels municipis i de les regions; i que declara la seva no confessionalitat. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'adveniment de la Segona República espanyola i el primer bienni d'aquesta. [2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, els seus resultats i la marxa del rei; la formació del govern provisional i l'establiment de les primeres reformes; l'elaboració de la Constitució i l'aprovació d'aquesta [1,25 punts]; cal igualment que expliqui les reformes militar, territorial, agrària, laboral, religiosa i educativa, així com l'oposició i els problemes que aquesta tasca reformista trobà; també els conflictes més importants del període, la crisi de la coalició republicanosocialista i la fi del bienni. [1,25 punts]

b) Expliqueu el període de la Segona República espanyola conegut com a "bienni negre" o "bienni conservador". [2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les eleccions de novembre de 1933 i els seus resultats; la formació del govern de Lerroux, l'exclusió inicial de la CEDA i l'aturada de les reformes del primer bienni; i el conflicte amb la Llei de contractes de conreu catalana [1,25 punts]. Hauria igualment d'explicar com, arran de l'entrada de ministres de la CEDA al govern l'octubre de 1934, es desencadenaren tant l'anomenada "Revolució d'Astúries" com els Fets d'Octubre a Catalunya, explicant-les, així com la forta repressió posterior. Finalment cal que faci referència a la crisi del Partit Radical i les seves causes, com

l'afer de l'estraperlo i d'altres, així com la fi del bienni i la convocatòria de noves eleccions legislatives per al febrer de 1936. [1,25 punts]

28. PAU 2015 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1
L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en un text públic de caràcter jurídic-polític, l'Estatut d'autonomia de Catalunya aprovat per les Corts el 21 de setembre de 1932. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la fo. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font durant la Segona República, en el seu primer Bieeni, , reformista. (0,75 punts)

c) Comenteu DOS dels articles que conté la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti dos dels tres articles, el primer, el segon o el vuitè; del primer es destacarà la conformació en regió autònoma; del segon les dues llengües oficials amb la salvetat que per a les relacions amb l'Estat dintre i fora de Catalunya s'utilitzarà el castellà; o el vuitè que institueix que els serveis de policía queden en mans de la Generalitat amb l'excepció dels supra-regionals com control de fronteres, migracions, estrangeria i expulsions. (1 punt)

Pregunta 2
Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'establiment de la Segona República a Catalunya, la Generalitat provisional, l'elaboració i l'aprovació de l'Estatut d'autonomia, i la vida política fins a la mort del president Macià.
[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui els antecedents de la proclamació de la República, les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, els resultats d'aquestes eleccions a Catalunya, la victòria d'ERC, les dues proclamacions de la República a Barcelona per part de Companys i de Macià, al viatge dels ministres del Govern Provisional i l'establiment de la Generalitat; el procés d'elaboració de l'Estatut de Núria i els retalls que se li feren a les Corts, així com l'aprovació definitiva. (1'25 punts); hauria igualment d'explicar el Govern de la Generalitat i la seva acció de govern fins a finals de 1933, així com explicar quines eren les principals forces polítiques i quines tensions polítiques i socials es visqueren al Principat en aquesta etapa, especialment amb la CNT i altres forces obreres. Finalment, ha de fer esment a la mort del president Macià. (1'25 punts)

b) Expliqueu la vida política i els conflictes que es van viure a la Catalunya autònoma durant el 1934 i fins al 1936.
[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la substitució del president Macià per Lluís Companys, el conflicte agrari existent i altres tensions socials, el conflicte que suposà l'aprovació de la Llei de Contractes de Conreu, amb les fortes tensions amb els propietaris agraris i les tensions entre el govern conservador de Madrid i el d'esquerres català; s'han igualment d'explicar els Fets d'Octubre de 1934 (1'25 punts); seguidament, cal que expliqui la repressió posterior als Fets, amb la suspensió de l'Estatut i el judici contra el govern de la Generalitat; seguidament, les eleccions de febrer de 1936 i la victòria del Front d'Esquerres així com les tensions polítiques i socials que es donaren a Catalunya fins l'esclat de la Guerra Civil. (1'25 punts).

29. PAU 2014 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un plana d'un diari, o d'un periòdic, o com una fotografia d'una plana d'un diari o periòdic (0'25 punts), d'"Ahora" en concret, del dia 20 de novembre de 1933. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font el 20 de novembre de 1933, el dia després de les eleccions generals, que portaren al triomf a les dretes, inaugurant el Bienni Negre, tot això dins del període de la Segona República (1931-1936). (0'75 punts)

c) Comenteu el contingut de la font, així com, de manera crítica, el text que diu:

TODAS LAS MUJERES DE MADRID HAN IDO A VOTAR.
La gran sorpresa de estas elecciones ha sido la unanimidad de todas las mujeres. Desde las (…) impedidas, que han sido transportadas por sus familiares, hasta las muchachas audaces, que llenaban las calles, con su estruendosa propaganda. Las mujeres de toda clase y condición han sido el elemento más activo de la lucha electoral de ayer (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti les imatges i titulars continguts en la font, que mostren persones grans o amb problemes de locomoció sent ajudades per anar a votar, y que qüestioni les afirmacions absolutes de que totes les dones madrilenyes anaren a votar (1 punt)

Pregunta 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

a) Compareu els resultats de les eleccions legislatives espanyoles de novembre 1933 amb les de febrer de 1936, fent esment als partits o coalicions que les guanyaren, als seus líders, als diferents governs que es formaren i a les polítiques que s'aplicaren. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat compari els dos resultats, destacant la victòria del Partido Radical i de la CEDA el 1933 i la del Frente Popular (Front d'Esquerres a Catalunya) el 1936; cal que expliqui què eren el Partit Radical, la CEDA i el Frente Popular; així com les figures de Lerroux, Gil-Robles i Azaña (1'25 punts); als governs de Madrid sense la CEDA i amb la CEDA, al conflicte que generà; a la política de contrareforma que s'endegà; als governs republicans del Front Popular, a la represa de les reformes i als conflictes polítics i socials antecedents de l'intent de cop d'Estat de l'alçament (1'25 punts)

b) Expliqueu breument les figures de Manuel Azaña, José María Gil-Robles, Alejandro Lerroux, Indalecio Prieto i Francisco Largo Caballero (1'25 punts); seguidament, expliqueu DUES de les reformes que es portaren a terme durant el primer Bienni (1931-1933) així com DUES característiques de la Constitució republicana. (1'25 punts)

Cal que l'alumnat expliqui les figures de Manuel Azaña, José María Gil-Robles, Alejandro Lerroux, Indalecio Prieto i Francisco Largo Caballero destacant breument llurs trajectòries (1'25 punts); cal que expliqui dues de les reformes dels primers dos anys, d'entre la militar, l'agrària, la de termes municipals o la religiosa, entre d'altres; i que expliqui dues característiques de la Constitució. (1'25 punts)

30. PAU 2014 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0'25 punts), provinent de l'Axiu Aisa, on es veu al president de la Generalitat Lluís Companys empresonat, junt amb altres membres del seu govern (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font com immediatament després dels Fets del 6 d'Octubre de 1934 a Barcelona i Catalunya, dins del període de la Segona República conegut com Bienni Negre (0'75 punts).

c) Descriviu el contingut de la font i identifiqueu-ne almenys un dels personatges. (1 punt)

Cal que l'alumnat descrigui la imatge, de persones empresonades, identificant al president Companys o a alguns altres membres del seu govern, com Ventura i Gassol o Comorera, entre d'altres (Per tenir la màxima puntuació d'aquesta pregunta no és necessari reconèixer aquests dos últims o qualsevol altre, **però sí al president Companys**) (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu la conflictivitat social i política a Catalunya durant la Segona República espanyola fent esment, entre d'altres, als Fets d'Octubre de 1934, per que es produïren i quines conseqüències van tenir. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui la situació econòmica i social a Catalunya durant el període republicà, fent esment a la situació de crisi econòmica per una banda i per l'altra a l'actitud combativa de les forces sindicals, especialment de la majoritària CNT, amb l'ocupació de l'Alt Llobregat de 1931, la vaga general de 1933, el conflicte rabassaire i la llei de Contracte de Conreu de 1934 (1'25 punts); les causes i desenvolupament dels Fets d'Octubre de 1934 i llurs conseqüències, com la repressió del govern de la Generalitat i de sectors populars i obrers; la suspensió de l'Estatut, la intervenció de la Generalitat i el processament del govern; les eleccions del Febrer de 1936 i la victòria del Front d'Esquerres; i les conseqüències d'això en l'àmbit social, laboral i polític. (1,25 punts)

b) Expliqueu el paper i la trajectòria d'Esquerra Republicana de Catalunya, de la Lliga Catalana, de la Confederació Nacional del Treball i de la Federació Anarquista Ibèrica durant la Segona República espanyola. Esmenteu el nom d'algun dirigent de cadascuna d'aquestes forces. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui què van ser i quin paper jugaren durant la República ERC, Lliga Catalana, CNT i FAI (1'25 punts), fent esment a un dirigent de cadascuna d'elles: Macià, Companys; Cambó; Peiró, García Oliver, Ascaso, Durruti, entre d'altres. (1'25 punts)

31. PAU 2014 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts).

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en el text, de caràcter polític, del discurs de proclamació de la República catalana pronuncià Francesc Macià a la plaça de Sant Jaume de Barcelona el 14 d'abril de 1931. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï el discurs en el període de la Segona República, als seus mateixos inicis, tot just després de les eleccions municipals que havia convocat el govern monàrquic per tal de retornar a la vigència de la Constitució després d'acabada la Dictadura del General Primo de Rivera. (0'75 punts)

c) Comenteu:
-*Interpretant els sentiments i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi,* i
-*En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots el pobles d'Espanya i del món, demanant-los que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem abatut*. (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti la primera frase en el sentit de la victòria de les candidatures republicanes en les eleccions municipals i les segones en el d'una demanda de solidaritat republicana de la resta de Espanya en el moment de la proclamació d'una república específicament catalana, com acabava de fer Macià. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu la proclamació de la República a Catalunya, l'establiment de la Generalitat, el procés d'aprovació de l'Estatut i les característiques d'aquest, així com l'evolució política catalana fins als Fets d'Octubre de 1934 (sense explicar aquests Fets). (2'50 punts).

L'alumnat hauria d'explicar els resultats de les eleccions del 12 d'abril a Catalunya, la proclamació de la República catalana, el posterior pacte amb el govern provisional, el procés de redacció del denominat Estatut de Núria, el continguts d'aquest, i l'aprovació final de l'Estatut per les Corts el 1932; hauria igualment d'explicar les característiques fonamental d'aquest (1,25 punts); també cal que expliqui el funcionament i primera obra de govern de la Generalitat, així com els conflictes socials i polítics, incloent el de la Llei de Contractes de Conreu i el conflicte que provocà dins Catalunya i amb Madrid (1,25 punts)

b) Expliqueu els Fets d'Octubre de 1934 a Catalunya i l'evolució de la situació econòmica, social i política catalana fins a l'esclat de la Guerra Civil (sense explicar l'esclat de la Guerra Civil). (2'50 punts)

L'alumnat hauria d'explicar les causes, desenvolupament i conseqüències per a l'autonomia de Catalunya dels Fets d'Octubre de 1934 donades la suspensió de l'Estatut, el processament i l'empresonament del govern (1,25 punts); seguidament, hauria d'explicar el fet d'una Generalitat intervinguda per Madrid; l'enrariment de la situació econòmica i social per la crisi econòmica i pel conflicte agrari així com, arran de la victòria del Front d'Esquerres a les eleccions del 16 de Febrer de 1936, el restabliment de l'Estatut i del govern, així com el període que va des de les eleccions de Febrer fins l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya el 1936. Es pot fer esment al denominat, "oasi català" (1'25 punts).

32. PAU 2013 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0'25 punts) de la primera plana de "Mundo Gráfico" del 28 de setembre de 1932 contenint una imatge de la rebuda pel president de la Generalitat de Catalunya Francesc Macià del president del govern espanyol, Manuel Azaña, que acaba d'arribar a Barcelona (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï cronològicament la font en el primer Bienni republicà, després de l'aprovació per les Corts de l'Estatut d'Autonomia per a Catalunya (0'75 punts).

c) Expliqueu el contingut de la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat expliqui l'escena de l'arribada del president Azaña a l'estació de Barcelona i la seva rebuda pel president Macià, envoltats ambdós per una massa de fotògrafs i de gent, enmig de gran entusiasme i a l'inici del trajecte en cotxe dels dos cap al Palau de la Generalitat (1 punt).

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu com va quedar organitzat el poder a Catalunya després de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia. Expliqueu la importància i els idearis de la Lliga Catalana, d'Esquerra Republicana de Catalunya i de la Confederació Nacional del Treball, i esmenteu-ne els líders principals. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui que la Generalitat constava del Parlament, que detenia el poder legislatiu i escollia el president de la Generalitat, que designava el Consell Executiu, amb el poder executiu; que el poder judicial, en els àmbits de la seva competència, estava en mans del Tribunal de Cassació (1 punt); cal que expliqui la importància de la Lliga Catalana en tant que principal partit catalanista conservador; la cabdal d'Esquerra Republicana de Catalunya en tant que partit hegemònic, explicant el seu republicanisme catalanista d'esquerres; i la CNT anarcosindicalista i els seu ideari. Cal també que esmenti els líders respectius, Francesc Cambó, Francesc Macià, Lluís Companys, Federica Montseny i d'altres. (1'50 punts)

b) Expliqueu el procés d'elaboració i aprovació de l'Estatut a Catalunya i a les Corts, la seva suspensió l'octubre de 1934 i el restabliment posterior el 1936. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui l'elaboració de l'Estatut de Núria, la seva aprovació en plebiscit, la discussió a les Corts i la seva aprovació el setembre de 1932, després del fracassat pronunciament del general Sanjurjo (1 punt); la suspensió de l'Estatut i a la figura d'un governador general designat pel govern de Madrid després dels Fets d'Octubre, mentre el president de la Generalitat i el consell estaven empresonats (0'75 punts); i a la recuperació de la plena vigència arran de les eleccions de Febrer de 1936 i la victòria de les esquerres a Catalunya i Espanya (0'75 punts).

33. PAU 2012 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

Exercici 1.

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1.

a) Descriviu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus secundària (no contemporània dels fets) consistent en un text de caràcter històrico-polític (0'25 punts) en concret un llibre de l'expresident de la República Manuel Azaña on explica les males condicions i problemes en què es troba l'agricultura i la condició dels agricultors a tota una part del país. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi les dades que proporciona la font en el període de la Segona República, en concret a la seva etapa inicial 1931-1933, quan els governs abordaren el problema agrari amb mesures de tipus reformista. (0'75 punts).

c) Expliqueu les referències que fa la font a l'agricultura i a l'atur. (1 punt)

L'alumnat s'ha de referir a les referències a la desigual estructura agrària existents a algunes zones del país –excessiva fragmentació al nord-est i enormes propietats agràries al sud i est- (0'50 punts) així com al problema de l'atur agrari, amb només treball estacional i llargs períodes d'inactivitat i de no cobrament de jornals cada any (0'50 punts)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues opcions:

a) Expliqueu l'adveniment de la República, la Constitució de 1931 i el Bienni 1931-1933. (2'50 punts)

El redactat de l'alumnat s'hauria de referir i explicar l'adveniment de la República després de les eleccions municipals el 12 d'abril de 1931, l'abandó del país del rei, la formació d'un govern provisional i l'elaboració i aprovació de la Constitució republicana, amb l'extensió del vot a les dones, l'existència d'una sola cambra al Parlament, la possibilitat d'existència de regions autònomes, la separació Església-Estat i els articles referits a l'Església, el dret al divorci, entre d'altres. (1'25 punts); Hauria d'explicar el primer bienni, amb la coalició republicano-socialista en el poder, les reformes militar, laboral, la qüestió de l'Església i als problemes d'ordre públic i revolucionaris, explicant el final del bienni (1,25 punts)

b) Expliqueu el bienni 1933-1936 fins a l'esclat de la Guerra Civil, sense explicar-lo. (2'50 punts)

L'alumnat hauria de fer referència a les eleccions de novembre de 1933 i als seus resultats, als governs del Partido Radical, a la contrareforma, a l'entrada de ministres de la CEDA al govern l'octubre de 1934 (1,25 punts) i als fets d'Astúries i Catalunya, explicant-los, fent esment a la repressió i a la suspensió de la Generalitat. Hauria de fer referència igualment a les eleccions de febrer de 1936 i la fi del bienni, sense explicar aquelles. (1'25 punts)

34. PAU 2011 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

Exercici 1.

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1.

a) Descriviu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets (0'25 punts) consistent en un text de caràcter polític, el discurs de proclamació de la República Catalana, per part de Francesc Macià el 14 d'abril de 1931 (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi el text en el moment de la desaparició de la monarquia arran de les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931 i del triomf de les candidatures republicanes a les principals ciutats d'Espanya, incloses les catalanes, que comporta la proclamació a tota una sèrie d'elles, en aquest cas Barcelona, d'un nou règim republicà que en aquest cas Macià proclama en tant que República Catalana (0'75 punts).

c) Expliqueu el paràgraf següent (1 punt):

Cal que l'alumnat expliqui la crida que fa Macià a la resta de pobles d'Espanya i del món en demanda de solidaritat i a l'oferta que fa de contribució a la pau mundial des d'un punt de vista sobirà de Catalunya.

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:

a)Expliqueu l'adveniment de la República a Catalunya, la Generalitat provisional, les principals forces polítiques catalanes així com l'elaboració, aprovació i característiques de l'Estatut.
[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui els antecedents de la proclamació de la República, les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, els resultats d'aquestes eleccions a Catalunya, la victòria d'ERC, les dues proclamacions de la República a Barcelona per part de Companys i de Macià, al viatge dels ministres del Govern Provisional i l'establiment de la Generalitat. (1'25 punts). Ha d'explicar igualment quines eren les principals forces polítiques catalanes així com el procés d'aprovació de l'Estatut, fent esment a la Constitució, al procés d'elaboració i aprovació de l'Estatut de Núria i al debat de l'Estatut a les Corts, amb l'aprovació el setembre de 1932 i a les característiques d'aquest. (1'25 punts)

b)Expliqueu els principals esdeveniments de la vida política a Catalunya des de l'aprovació de l'Estatut fins a l'esclat de la Guerra Civil.
[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la posada en marxa i funcionament de la Generalitat fins als fets d'octubre de 1934, el conflicte que suposà l'aprovació de la Llei de Contractes de Conreu, amb les fortes tensions amb els propietaris agraris i les tensions entre el govern conservador de Madrid i el d'esquerres català; i els Fets d'Octubre de 1934, explicant-los (1'25 punts); Cal que expliqui igualment la repressió posterior als Fets, amb la suspensió de l'Estatut i el judici contra el govern de la Generalitat. La victòria del Front d'Esquerres el febrer de 1936 i les tensions polítiques i socials a Catalunya fins l'esclat de la Guerra Civil. (1'25 punts).

35. PAU 2011 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

Cal que l'alumne identifiqui la font com una gràfica o diagrama semicircular (0'25 punts) on es mostren els resultats de les eleccions al Parlament de Catalunya de 1932 (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

L'alumnat ha de situar el contingut de la font després de l'aprovació de l'Estatut a les Corts espanyoles el setembre de 1932 en el marc del bienni d'esquerres, i en tant que primeres eleccions al Parlament autònom del mes de novembre següent. (0'75 punts).

c) Comenteu els resultats electorals que conte la font.
[1 punt]

Cal que l'alumnat comenti l'aclaparadora victòria d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) amb 62 dels 90 escons, el segon lloc de la dreta conservadora catalanista de la Lliga Regionalista (amb 16 escons), la tercera posició, a distància de les dues anteriors de l'esquerra socialista catalanista de la USC, que anava en coalició amb ERC, els 4 del Partit Catalanista Republicà-Acció Catalana Republicana les posicions molt minoritàries de la resta de formacions, incloent la UDC i el Partit Radical. (1 punt).

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues opcions:

a) Expliqueu els conflictes socials a Catalunya durant la República; el 6 d'Octubre de 1934 i les seves conseqüències fins a l'esclat de la Guerra Civil.
[2,50 punts]

Cal que l'alumne expliqui el context de crisi econòmica en què visqué la República així com la forta conflictivitat social i política que es donà arreu i a Catalunya, amb vagues generals i l'intent revolucionari anarcosindicalista de l'Alt Llobregat de 1932; el conflicte agrari a Catalunya, amb la Llei de Contractes de Conreu i les tensions al camp entre rabassaires i arrendataris i propietaris; (1'25 punts). Els Fets d'Octubre de 1934, explicant la seva gestació i desenvolupament, i les seves conseqüències (processament del govern de la Generalitat, suspensió de l'Estatut i repressió). Així com les eleccions del 16 de febrer de 1936 i la victòria del Front d'Esquerres. (1'25 punts).

b) Expliqueu l'elaboració i aprovació de l'Estatut, les seves característiques i l'evolució de la política catalana fins als fets d'octubre de 1934, explicant-los
[2,50 punts]

L'alumnat ha d'explicar el procés d'elaboració de l'Estatut fent esment a la Constitució, a l'aprovació de l'Estatut de Núria i al debat de l'Estatut a les Corts, amb l'aprovació el setembre de 1932 així com les seves característiques fonamentals i competències més importants, inclosa la de l'ordre públic (1'25 punts). La posada en marxa i funcionament de la Generalitat fins als fets d'octubre de 1934, fent referència específica a la labor cultural i d'ensenyament, entre d'altres, i tractant del conflicte que suposà l'aprovació de la Llei de Contractes de Conreu, amb les fortes tensions que provocà amb els propietaris agraris i el conflicte inconstitucionalitat, així com les causes i desenvolupament dels Fets d'Octubre de 1934. (1'25 punts).

36. PAU 2010 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un mapa històric (0'25 punts) dels resultats electorals de les eleccions de 1936 detallats per províncies i on s'assenyalen les províncies on guanyà les eleccions el Front Popular, el centre i les dretes (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï les eleccions de febrer de 1936 en el context del final del període final de la II República abans de l'esclat de la guerra civil i que són les terceres legislatives que es celebraren des de 1931. (0'75 punts).

c) Expliqueu a partir de la font a quines parts d'Espanya triomfà el Front Popular i a quines altres els partits de dretes. (1 punt).

L'alumne hauria de ser capaç de deduir de la font les províncies on triomfaren les candidatures del Front Popular (les d'Astúries, Madrid, País Valencià, Catalunya, la majoria de províncies andaluses, Extremadura) (0'50 punts) i aquelles altres on les dretes (les de les dues Castelles, La Rioja, Navarra, Cantàbria, Saragossa i Terol) (0'50 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu la Revolució d'Octubre de 1934 a Astúries i a Catalunya: Causes, desenvolupament i conseqüències. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat es refereixi al resultat de les eleccions de 1933, amb el triomf de la CEDA i del Partit Radical i al fet que fins octubre de 1934 el partit de Gil Robles no participà en el govern. En exigir fer-ho i aconseguir-ho, tant al conjunt d'Espanya com a Catalunya les esquerres ho interpretaren com a traïció de la idea republicana i respongueren amb una vaga general que fracassà, excepte a Astúries, on s'inicià un moviment revolucionari; i a Catalunya el 6 d'octubre el president Companys proclamà l'Estat Català dins la República Espanyola (1'25 punts); cal que expliqui la repressió del moviment a Astúries i a Catalunya, la suspensió de l'Estatut i el judici contra el govern de la Generalitat, així com l'efecte que aquesta repressió tingué en la victòria de les esquerres en les eleccions de 1936 (1'25 punts).

b) Expliqueu les eleccions del 16 de febrer de 1936, els seus resultats i les característiques del període polític del Front Popular fins al 18 de juliol de 1936. (2'50 punts)

L'alumnat hauria de fer referència a la formació de candidatures d'esquerres (Front Popular a Espanya -Front d'Esquerres a Catalunya-) enfront d'unions de dretes i del Front Català d'Ordre, a la victòria de les primeres, el seu abast i causes, a la formació d'un govern estrictament republicà, a l'amnistia, retorn del govern de la Generalitat i restauració plena d'aquesta (1'25 punts); a les ocupacions de terres al sud, a la represa de la reforma agrària, al deteriorament de l'ordre públic, a l'acció del falangistes i l'extrema dreta per tal de desestabilitzar la República i a la preparació del cop d'Estat militar del 18 de juliol (1'25 punts).

37. PAU 2010 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

Exercici 1.

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1.

a) Descriviu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en una proclama o discurs del president de la Generalitat de Catalunya Lluís Companys on trenca amb el govern central, proclama l'Estat Català dins d'un República Federal i on convida a l'establiment a Catalunya d'un govern provisional de l'esmentada República Federal. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi el text l'octubre de 1934 (0'25 punts) com part del moviment de protesta i rebel·lió en contra del nomenament d'un nou govern central produïda tres dies abans i on per primera vegada es donava entrada, pel cap del consell de ministres i del Partit Radical A.Lerroux, a ministres de la CEDA, tres en concret. El moviment fracassà i on reeixí -Catalunya i Astúries- fou aixafat per l'exèrcit. (0'50 punts).

c) Expliqueu dues de les idees principals contingudes a la font (1 punt)

Les idees que l'alumnat ha d'explicar seran puntuades amb 0'50 punts cadascuna i poden fer referència a l'acusació d'amenaça a la pervivència dels ideals republicans; a l'assumpció d'un nou poder per part de la Generalitat; a la proclamació de l'Estat Català dins la República Federal; o al basament a Catalunya del govern provisional d'aquesta República Federal.

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues opcions:

a) Expliqueu les causes i el desenvolupament dels fets d'octubre de 1934 a Catalunya i les seves conseqüències sobre l'autonomia fins a l'esclat de la Guerra Civil. (2'50 punts).

El redactat de l'alumnat s'hauria de referir i explicar a la política contrareformista dels governs radicals des de novembre de 1933, a la situació de la CEDA, que no participava en el govern tot i haver estat la força més votada, a com les pressions del seu líder Gil-Robles portaren el 3 d'octubre de 1934 al nomenament de tres ministres en un gabinet presidit pel líder radical Lerroux, a com això fou vist per les esquerres com el senyal de l'inici de la fi de la República democràtica i a la crida a la vaga general, que fou seguida per la UGT i no per la CNT i per la proclamació per part del President Companys de l'Estat Català dins la República Federal Espanyola (1'25 punts); al fracàs de la vaga a Barcelona i les seves causes, a l'empresonament i condemna del govern de la Generalitat, a la destitució de molts alcaldes, a la creació del Consell de la Generalitat amb un governador general i a la suspensió de fet de l'autonomia fins a les eleccions generals de febrer de 1936 (1'25 punts)

b) Expliqueu l'adveniment de la República a Catalunya, l'Estatut, els fets fonamentals de la vida política catalana entre 1931 i els fets d'octubre de 1934, no comenteu aquests darrers (2'50 punts).

L'alumnat hauria de fer esment als antecedents de la proclamació de la República, a les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, als resultats d'aquestes eleccions a Catalunya, a la victoria d'ERC, a les dues proclamacions de la República a Barcelona per part de Companys i de Macià, al viatge dels ministres del Govern Provisional i l'establiment de la Generalitat. Hauria igualment d'explicar el procès d'aprovació de l'Estatut fent esment a la Constitució, al procés d'elaboració i aprovació de l'Estatut de Núria i al debat de l'Estatut a les Corts, amb l'aprovació el setembre de 1932 (1'25 punts); a la posada en marxa i funcionament de la Generalitat fins als fets d'octubre de 1934, fent referència específica a la labor cultural i d'ensenyament, entre d'altres, i tractant del conflicte que suposà l'aprovació de la Llei de Contractes de Conreu, amb les fortes tensions que provocà amb els propietaris agraris i el conflicte d'inconstitucionalitat, i posterior nova aprovació de la llei pel Parlament (1'25 punts).

38. PAU 2010 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0'25 punts) que mostra cartells de caire polític reproduïda d'un llibre d'història, en concret cartells que demanen la participació en el referèndum de l'Estatut del 2 d'agost de 1931. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi la font en els primers mesos de la II República a Catalunya, quan després d'haver-se elaborat un projecte d'Estatut (el denominat de Núria), es sotmeté a referèndum del poble de Catalunya, resultant aprovat per amplíssima majoria. Posteriorment al referèndum, la nova Constitució republicana reconegué el dret a la l'autonomia regional i l'any següent, 1932, s'aprovà l'Estatut d'Autonomia, modificant-se l'aprovat en referèndum. (0'75 punts)

c) Expliqueu la consigna que apareix a la font: "Fa mig segle que els nostres avis i pares començaren la lluita per l'Autonomia de Catalunya. Nosaltres hem d'acabar-la amb la victòria votant l'Estatut de Catalunya". (1 punt)

Cal que alumnat faci referència al caràcter de l'Estatut en tant que culminació d'unes reivindicacions per l'autonomia iniciades en l'últim quart del segle XIX. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues opcions:

a) Expliqueu l'obra de govern de la Generalitat fins al 1936. (2'50 punts)

El redactat de l'alumnat hauria d'explicar l'obra de govern i legislativa de la Generalitat referida al foment de l'ensenyament primari i secundari i al moviment de renovació pedagògica, a la creació de la Universitat Autònoma, a la creació del Consell del Treball, d'organismes d'assistència social i de foment agrari (1'25 punts) i a la Llei de Contractes de Conreu de 1934 que venia a resoldre el principal conflicte agrari, així com el conflicte que es produí arran de la declaració de la seva inconstitucionalitat i nova aprovació pel Parlament i entrada en vigor el 1936 després de la suspensió de l'Estatut arran dels Fets d'Octubre de 1934. (1'25 punts)

b) Expliqueu les causes i desenvolupament dels Fets d'octubre de 1934 a Catalunya i les conseqüències que van tenir fins al 1936. (2'50 punts)

El redactat de l'alumnat hauria d'explicar les causes, desenvolupament i conseqüències per a l'autonomia de Catalunya dels Fets d'octubre de 1934. Entre les primeres cal destacar el progressiu enrariment de la situació política arran de la victòria de les dretes en les eleccions espanyoles de novembre de 1933, el conflicte amb la Llei de Contractes de Conreu i l'accés de ministres de la CEDA al govern central. (1'25 punts). L'explicació del desenvolupament hauria d'incloure els Fets en sí, la proclamació del president Companys i el sufocament dels mateixos, així com l'explicació del que suposà la suspensió de l'Estatut, processament i empresonament del govern, i posterior restabliment de l'Estatut i del govern arran de la victòria del Frente Popular i del Front d'Esquerres a les eleccions de febrer de 1936.(1'25 punts).

39. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) consistent en document públic de caràcter jurídico-polític, una Constitució, la de la II República, de 1931 (0'25 punts) de la qual se'n reprodueixen l'article primer i tercer, referits a la definició del tipus d'Estat i símbols, i el tercer, referit a la inexistència de religió oficial (0'25 punts).

b) Contextualitzeu històricament la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la Constitució de 1931 després de les eleccions a diputats a Corts del mes de juny d'aquell any i com la principal de les realitzacions de les Corts del primer bienni del nou règim (0'75 punts).

c) Comenteu breument els articles primer i tercer. (0'75 punts)

Cal que l'alumne destaqui la definició que la República fa d'ella mateixa, la seva definició en tant que Estat integral, la definició d'una bandera específica i la no existència de cap religió oficial (0'75 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu les circumstàncies de la proclamació de la Segona República, identifiqueu alguns dels dirigents polítics del període i comenteu els aspectes més rellevants de la Constitució de 1931. (1'50 punts)

Cal que l'alumne es refereixi a l'adveniment de la República en el context d'unes eleccions municipals el 12 d'abril de 1931, a les proclamacions de la República a diversos indrets del país, a l'abandó del país del rei, a la formació d'un govern provisional i a la proclamació de la República catalana a Barcelona i posteriors negociacions que portaren a l'establiment de la Generalitat. S'hauria de fer referència a Alcalá Zamora, Azaña, Macià i Companys, entre d'altres (0'75 punts); s'hauria de destacar la definició que fa la República d'ella mateixa a l'article 1er destacant els seus aspectes socialitzants, l'existència d'una sola cambra al Parlament, la figura del President de la República, la definició com Estat integral i la possibilitat d'existència de regions autònomes, la importància dels drets individuals i els articles referits a l'Església Catòlica, entre d'altres. (0'75 punts)

b) Expliqueu l'acció reformista dels governs del bienni d'esquerres 1931-1933. (1'50 punts)

L'alumne hauria de fer referència als decrets de reforma laboral i llei de términos municipales de 1931, la llei Azaña de reforma militar de 1931 (0'75 punts); a la llei de Reforma Agrària de 1932 i a l'impuls de l'ensenyament i de la cultura, amb la creació d'escoles i institucions educatives (0'75 punts).

40. PAU 2008 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50)
Cal que l'alumnat identifiqui la font com un quadre extret d'un llibre d'història (0'25 punts) on es reflexen els resultats de les eleccions legislatives del 16 de febrer de 1936 especificant les cinc circumscripcions catalanes de les dues grans candidatures (Front d'Esquerres i Front Català d'Ordre), amb expressió del tant per cent de vots i de diputats obtinguts per cada una d'elles (0'25 punts).

b) Contextualitzeu històricament les dades contingudes a la font, del 16 de febrer de 1936. (0'75 punts)
Cal que l'alumnat situï les eleccions del 16 de febrer de 1936 en tant que les últimes de tipus legislatiu que es donaren durant la Segona República (1931-1936) amb el panorama polític dividit en dos blocs irreconciliables, abans de la Guerra Civil, i en destaqui la importància cabdal que tingueren després de la Revolució i els Fets d'Octubre de 1934 i en funció dels seus resultats ja que, en possibilitatr l'accés al poder de les candidatures del Frente Popular, encaminaren sectors de la dreta i l'ultradreta i sectors de l'exèrcit cap a l'intent de cop d'Estat.

c) Comenteu les dades contingudes en la font. (0'75 punts)
Cal que l'alumnat destaqui en la seva resposta l'ampli marge d'avantatge en el nombre de vots obtingut pel Front d'Esquerres a les dues circumscripcions de Barcelona, i , per contra, la distància menys gran a Lleida; cal comentar igualment la diferència de nombre de diputats obtinguts, que no es correspon amb la proporcionalitat dels vots en ser el sistema electoral de la República de tipus majoritari i no proporcional.

Pregunta 2

a) Expliqueu l'adveniment de la República a Catalunya, la Generalitat provisional i la seva actuació i el debat, aprovació i característiques de l'Estatut de 1932.
L'explicació de l'alumnat hauria de comprendre les eleccions d'abril de 1931 a Catalunya, l'establiment de la Generalitat provisional, l'elaboració i aprovació de l'Estat de Núria (0'75 punts); seguidament, hauria de caracteritzar i explicar l'Estatut de 1932, fent referència a la definició de Catalunya en tant que regió autònoma, amb dues llengües oficials, manteniment de la Generalitat, creació del Parlament, algunes competències sobre tribunals de justícia, creació del Tribunal de Cassació, competències de la Generalitat sobre ordre públic i seguretat interior, possibilitat de crear centres d'ensenyament propis, sobre ret civil català, entre d'altres (0'75 punts).

b) Expliqueu les causes i desenvolupament dels Fets d'Octubre de 1934 i l'evolució de l'autonomia de Catalunya des d'aleshores fins al juliol de 1936. (1'50 punts)
L'explicació de l'alumnat hauria de referir-se a les causes, desenvolupament i conseqüències per a l'autonomia de Catalunya dels Fets d'Octubre de 1934. Entre les primeres caldria destacar el progressiu enrariment de la situació política arran de la victòria de les dretes en les eleccions espanyoles de novembre de 1933, el conflicte amb la Llei de Contracte de Conreu i l'accés de ministres de la CEDA al govern central. (0'75 punts). L'explicació del desenvolupament hauria d'incloure els Fets en sí, la proclamació del president Companys i el sufocament dels mateixos, així com l'explicació del que suposà la suspensió de l'Estatut, processament i empresonament del govern i posterior restabliment de l'Estatut i del govern arran de la victòria del Frente Popular i del Front d'Esquerres a les eleccions de febrer de 1936 (0'75 punts).

41. PAU 2008 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) consistent en un text de caire polític, un discurs fet a les Corts espanyoles pel president del Consell de Ministres Manuel Azaña (0'25 punts) en el qual defensa el projecte de llei d'Estatut d'Autonomia per a Catalunya (0'25 punts).

b) Contextualitzeu històricament la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï el discurs en el si del debat parlamentari de l'Estatut del maig de 1932, sent Azaña president del Consell de Ministres d'un govern de coalició republicano-socialista dintre del primer bienni republicà (1931-1933).

c) Expliqueu les idees principals que conté la font. (0'75 punts)

L'explicació de l'alumnat hauria de referir-se a l'explicació que fa Azaña de l'origen de la reivindicació catalana, que comença amb una al·lusió a Felip V, explica els orígens romàntics del catalanisme i acaba fent referència a la conversió en nacionalisme; cal també que expliqui el plantejament de la situació d'aquell moment que fa Azaña, consistent en destacar la legitimitat del fet que el poble de Catalunya, fent ús al dret que li concedeix la Constitució de la República, hagi elaborat un Estatut que s'està en aquells moments debatent a les Corts espanyoles.

Pregunta 2

a) Expliqueu les característiques fonamentals de l'Estatut d'autonomia del 1932 i de l'obra de govern de la Generalitat fins al 1936. (1'50 punts)

L'alumnat hauria de caracteritzar i explicar l'Estatut de 1932, fent referència a la definició de Catalunya en tant que regió autònoma, amb dues llengües oficials, manteniment de la Generalitat, creació del Parlament, algunes competències sobre tribunals de justícia, creació del Tribunal de Cassació, competències de la Generalitat sobre ordre públic i seguretat interior, possibilitat de crear centres d'ensenyament propis, sobre dret civil català, entre d'altres (0'75 punts). Igualment, l'alumnat hauria d'explicar l'obra de govern i legislativa de la Generalitat referida al foment de l'ensenyament primari i secundari i al moviment de renovació pedagògica, a la creació de la Universitat Autònoma, a la creació del Consell del Treball, d'organismes d'assistència social i de foment agrari, i, sobretot, a la Llei de Contractes de Conreu de 1934 que venia a resoldre el principal conflicte agrari, així com el conflicte que es produí arran de la declaració de la seva inconstitucionalitat i nova aprovació pel Parlament i entrada en vigor el 1936 després de la suspensió de l'Estatut arran dels Fets d'Octubre de 1934 (0'75 punts).

b) Expliqueu les causes i desenvolupament dels Fets d'Octubre de 1934 a Catalunya i les seves conseqüències fins al 1936. (1'50 punts)

L'alumnat hauria d'explicar les causes, desenvolupament i conseqüències per a l'autonomia de Catalunya dels Fets d'Octubre de 1934. Entre les primeres cal destacar el progressiu enrariment de la situació política arran de la victòria de les dretes en les eleccions espanyoles de novembre de 1933, el conflicte amb la Llei de Contracte de Conreu i l'accés de ministres de la CEDA al govern central. (0'75 punts). L'explicació del desenvolupament hauria d'incloure els Fets en sí, la proclamació del president Companys i el sufocament dels mateixos, així com l'explicació del que suposà la suspensió de l'Estatut, processament i empresonament del govern, i posterior restabliment de l'Estatut i del govern arran de la victòria del Frente Popular i del Front d'Esquerres a les eleccions de febrer de 1936 (0'75 punts).

42. PAU 2008 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un quadre extret d'un llibre d'història (0'25 punts) on es mostren els nombres de generals, caps i oficials de l'exèrcit espanyol en dues dates diferents, 1931 i 1932. (0'25 punts).

b) Contextualitzeu històricament el contingut de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi les dades contingudes al quadre en el marc de les primeres mesures reformistes adoptades per la República, en concret dins la reforma militar d'Azaña (1931-1932), que contenia un decret de retirs voluntaris que provocà la reducció que palesen les dades del quadre (0'75 punts)

c) Deduïu de la font l'abast del canvi d'efectius militars (0'75 punts)

Cal que l'alumnat destaqui les importants reduccions, gairebé de dos terços, del nombre de generals, coronels i tinent coronels; la molt més acusada d'alferes; la més moderada de comandants i capitans; i la més escassa del nombre de tinents.

Pregunta 2

a) Expliqueu dues de les reformes del primer Bienni de la Segona República (1'50 punts)

El redactat de l'alumnat ha de resultar de l'opció per dues del conjunt de les reformes del primer Bienni (reforma militar, la territorial –Estatut-, l'agrària, la laboral, la religiosa i educativa) i explicar què van ser i quins van llurs resultats.

b) Expliqueu el denominat Bienni Negre, els esdeveniments més destacats que s'hi donaren i llurs conseqüències. (1'50 punts)

El redactat de l'alumnat hauria d'explicar les eleccions de novembre de 1933, la formació del govern Lerroux, l'exclusió inicial de la CEDA, l'aturada de les reformes del primer Bienni i el conflicte amb la Llei de Contractes de Conreu catalana; hauria igualment d'explicar les causes i desenvolupament de la Revolució i dels Fets d'Octubre de 1934, així com llurs conseqüències al conjunt de l'Estat i a Catalunya; així com l'obra de govern del govern central durant 1935; finalment, hauria d'explicar la crisi del Partit Radical i les seves causes i la convocatòria de noves eleccions legislatives pel febrer de 1936.

43. PAU 2007 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2: L'atur a Espanya, 1932-1936

Exercici: L'atur a Espanya, 1932-1936

A l'exercici es proposa la verificació dels objectius terminals 11, 14, 17 i 25 que es corresponen amb els blocs de continguts conceptuals 3.3 i amb els de continguts procedimentals 1.3, 1.4, 2.2, 3.3, 4.3 i 4.4 i que es relacionen els continguts del bloc 5: *La segona República (1931-1936)*

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) Descriviu la informació del quadre i situeu-la en el seu context històric. [1 punt]

L'alumnat ha de descriure la informació que ofereix el quadre, consistent en l'evolució de l'atur entre els anys 1932 i 1936 a Espanya, destacant que els punts àlgids d'aquesta evolució, entre el desembre del 1933 i el juny del 1936. Quant al context històric s'ha de situar en el període de la II República.

2) Per quines raons es produeixen els increments de l'atur entre el 1932 i el 1933 i entre el 1935 i 1936? [1,5 punts]

L'alumnat haurà de relacionar l'increment de l'atur amb la gran depressió econòmica internacional iniciada amb el crack de la borsa de Wall Street, el 1929. La lentitud en l'aplicació de la reforma agrària i la inestabilitat política i social (ocupacions de finques, enfrontaments a Castilblanco, Arnedo i Casas Viejas, la insurrecció anarquista al Baix Llobregat i un intent de cop d'estat, la *sanjurjada*, mentre es discutia l'Estatut d'Autonomia de Catalunya) també contribuïren a incrementar l'atur. Quant al període 1935-1936 hauria de citar el manteniment de la depressió econòmica internacional, que es concretà amb l'adopció

generalitzada de polítiques econòmiques proteccionistes, la supressió de gran part de les mesures reformistes del primer bienni republicà, l'accentuació de la inestabilitat (la corrupció va acabar amb el Govern de Lerroux) i de la polarització política a Espanya es concretaren en una elevada taxa d'atur.

3) Expliqueu les característiques del període de Govern republicà entre 1934-1936, conegut com a bienni negre. [2,5 punts]

L'alumnat ha d'explicar que el bienni radical-cedista, o bienni negre va implicar la suspensió i l'intent de supressió de les reformes iniciades durant el primer bienni republicà: aturaren la reforma agrària, restabliren les relacions amb els sectors eclesiàstics catòlics contraris al laïcisme, alliberen els militars implicats en l'intent de cop d'estat de Sanjurjo. En síntesi, impulsaren una contrareforma política i social. L'entrada de Gil Robles cap de la CEDA (partit considerat propera al feixisme) en el Govern va ser el precipitant de la revolució dels miners asturians (reprimits duríssimament per la legió) i dels fets d'octubre de 1934 a Barcelona (la detenció de Companys i la major part del seu Govern). Les discrepàncies entre els radicals i els cedistes, conjuntament amb l'escàndol de "l'estraperlo", implicaren la crisi definitiva i la convocatòria d'eleccions. No és imprescindible que l'alumnat citi tots els esdeveniments anotats a la pauta per a respondre correctament la pregunta, però es valorarà positivament que la exposició sigui clara i ordenada.

44. PAU 2007 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2: Les eleccions a Corts espanyoles del 19 de novembre del 1933 a Catalunya

A l'exercici es proposa la verificació dels objectius terminals 14 i 17 que es corresponen amb els blocs de continguts conceptuals 3.4 i amb els de continguts procedimentals 2.1, 2.2, 3.1 i 4.4 i que es relacionen els continguts del bloc 5: *La segona República (1931-1936)*

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) Descriviu la informació de la taula i situeu-la en el seu context històric. [1 punt]

L'alumnat ha d'interpretar la informació de la taula sobre els resultats electorals a Barcelona ciutat, Barcelona districte, Girona, Lleida i Tarragona, remarcant la victòria dels homes de la Lliga Catalana. El context històric és el de Bienni radical-cedista o *negre* de la segona República.

2) Relacioneu els resultats electorals que s'observen a la taula amb la situació política del període. [1,5 punts]

Les eleccions les guanyaren les dretes, tant a Catalunya com a la resta d'Espanya. La Lliga Catalana va ser la força més votada a les eleccions generals de 1933 a Catalunya és la força política més votada. Durant les eleccions, el Govern de la Generalitat estava en mans d'ERC i presidit per Francesc Macià. En el conjunt d'Espanya, la victòria electoral va ser dels radicals de Lerroux i la CEDA (partit considerat propera al feixisme) de Gil Robles. L'entrada d'aquest com a ministre de defensa va ser el precipitant de la revolució dels miners asturians (reprimits duríssimament per la legió) i dels fets d'octubre de 1934 a Barcelona (la detenció de Companys i la major part del seu Govern).

3) Expliqueu les principals etapes i esdeveniments de l'evolució política catalana durant la Segona República espanyola. [2,5 punts]

L'alumnat ha d'explicar la proclamació de la República Catalana dins de la federació ibèrica des del balcó de la Generalitat, el 14 d'abril del 1931, per Francesc Macià; les negociacions posteriors amb el Govern central que donen pas a la redacció del projecte d'Estatut, conegut com Estatut de Núria. L'oposició d'alguns sectors socials i polítics espanyols a l'autonomia catalana, les dificultats en la tramitació de l'estatut (malgrat l'ampli consens de la societat catalana) i el canvis duts a terme durant la tramitació al Parlament espanyol. La recuperació de la Generalitat i algunes de les principals institucions que preveu l'Estatut (Presidència, Consell, Parlament i Tribunal de Cassació) i algunes de les realitzacions del govern autònom (escoles rurals, canvis legislatius laborals i d'integració de la dona, etc.). Haurà de mencionar la mort de Macià el Nadal de 1933 i la seva substitució per Companys; els fets d'octubre del 1934, amb la proclamació de la República catalana dins de la federació espanyola i la detenció del Consell Executiu en ple, amb Companys al davant; la "congelació de l'autonomia catalana fins a les eleccions del febrer del 1936. Finalment, la victòria del Front d'Esquerres permet la recuperació de l'autonomia i la continuïtat de les reformes socials, fins a la derrota final durant la Guerra Civil espanyola. No és imprescindible que l'alumnat citi tots els esdeveniments anotats a la pauta per a respondre correctament la pregunta, però es valorarà positivament que la exposició sigui clara i ordenada.

45. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1: Article de Rovira i Virgili publicat a *La Humanitat* del 15 de març de 1936.

A l'exercici es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 17 i 27 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets i conceptes 3.4 i amb els blocs de continguts de procediments 1.4, 2.1, 3.3 i 4.2.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) Descriviu les idees més importants del text i situeu-lo en el se context històric. [1 punt]

L'alumnat haurà d'explicar la situació de relativa pau a Catalunya dins del context polític de l'Estat espanyol, alhora que no es podien desentendre de la situació de la resta d'Espanya per les conseqüències que podia tenir per al país. Haurà de situar el text al darrer període de la II República, després de les eleccions del febrer del 36 que van donar la victòria a les forces d'esquerra i l'increment de la violència política que va culminar en la insurrecció militar del juliol de 1936.

2) Expliqueu les principals polítiques desenvolupades pel Govern de la Generalitat durant la Segona República en els àmbits social, econòmic i d'organització territorial de Catalunya. [1,5 punts]

L'alumnat haurà d'explicar que el Govern de la Generalitat va fomentar el cooperativisme, va constituir centres d'experimentació agrícola, l'Institut d'Investigacions Econòmiques, les Caixes de Dipòsits, l'Institut contra l'Atur Forçós o el Consell del Treball, amb la finalitat de millorar la situació social i econòmica del país. També haurà de mencionar la Llei de Contractes de Conreu, com a mitjà per a intentar solucionar el conflicte al camp català. Quant el procés per a establir l'ordenació del territori i el seu resultat final, haurà d'explicar que la llei que regulava l'ordenació del territori, en comarques i vagueries, va ser aprovada l'agost de 1936, quan ja havia començat la guerra civil. No és imprescindible que l'alumnat faci una referència concreta a totes les institucions esmentades en aquestes pautes de correcció.

3) Expliqueu l'evolució política de Catalunya des del novembre de 1933 fins al 18 de juliol de 1936. Feu referència a les relacions amb el Govern i altres institucions de l'Estat espanyol. [2,5 punts]

L'alumnat haurà d'esmentar els canvis en la política catalana que es concretaren en els resultats de les eleccions generals, on la Lliga obtingué més diputats que ERC. Així com la rellevància del nomenament de Lluís Companys com a President de la Generalitat de Catalunya per la mort de Francesc Macià el Nadal de 1933. Haurà de referir-se a l'increment de les tensions i dels conflictes polítics entre el Govern autonòmic, en mans d'ERC, i l'espanyol, dirigit per una coalició radical-cedista, que es poden exemplificar en l'oposició del Govern central a l'aprovació de la Llei de Contractes de Conreu. Ha d'explicar la greu crisi d'octubre de 1934 que implicà la detenció del Govern de la Generalitat presidit per Companys i la pèrdua de l'autogovern català. També ha de mencionar la polarització de la política catalana que es concretarà en la constitució de dues grans coalicions electorals: el Front Català d'Ordre i el Front Popular, i el resultat de les eleccions del febrer de 1936, amb la victòria del Front Popular que va permetre recuperar l'autogovern i que Companys recuperés la presidència de la Generalitat.

46. PAU 2007 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Exercici 1: Finalitats de la llei de Reforma Agrària

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 11, 13, 14, 17, que es corresponen amb els apartats 3.1 i 3.3 dels continguts de fets i conceptes, i amb el bloc 5 del document de concreció del currículum per a les PAU.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent:

1) Citeu les principals idees del text i situeu-les en el seu context històric. [1 punt]

Cal que l'alumnat resumeixi amb paraules pròpies els tres objectius que es proposava la reforma agrària: solucionar l'atur agrari, redistribuir la propietat de la terra i la racionalització dels conreus i que les situï en el context del bienni d'esquerres o azañista de la segona República espanyola.

2) Comenteu el fragment següent: «*Ya sabemos que este problema, como el religioso, tenía que levantar tempestades sobre los hombres que los impulsaran. Este es el sino de los hombres que asisten a los inicios de un cambio de régimen*». Expliqueu en què va consistir i quina oposició va tenir la reforma agrària del primer bienni republicà. [1,5 punts]

L'alumnat ha de comentar el fragment amb les seves pròpies paraules i relacionar la reforma agrària i la qüestió religiosa com dos dels aspectes que van provocar l'animadversió dels sectors socials més conservadors cap a la República. També ha d'explicar la polèmica entre els laïcistes i els partidaris de la confessionalitat catòlica d'Espanya, durant la segona República (especialment durant la discussió de la Constitució de la República de 1931) Quant a l'oposició a la reforma agrària, l'alumnat ha d'explicar la gran oposició amb què va ser rebuda aquesta llei pels propietaris agrícoles i com la timidesa i lentitud amb què va ser aplicada va defraudar als anarquistes que optaren per l'ocupació de terres i per les insurreccions armades. Es valorarà positivament quan expliquin els motius del Govern republicà per a impulsar la reforma agrària, i els seus objectius bàsics (redistribució de la propietat i millor aprofitament agrari) i les seves mesures principals (expropiació sense indemnització de les terres dels Grandes de Espanya i amb indemnització de la gran propietat o de les terres mal conreades, protecció dels arrendataris i dels camperols sense terra...).

3) Expliqueu les etapes i els principals esdeveniments de la Segona República espanyola (1931-1936). [2,5 punts]

L'alumnat ha de dividir el període en etapes: el Govern provisional, el bienni d'esquerres o azañista, el bienni conservador o radical-cedista, i el Govern del front popular. Es valorarà positivament que es descrigui les principals característiques de cada etapa, les forces polítiques predominants i els principals protagonistes polítics (Niceto Alcalá-Zamora, Manuel Azaña, Alejandro Lerroux, Gil Robles, entre d'altres). Quant els principals esdeveniments haurien d'explicar l'elaboració de la Constitució de 1931, amb les disputes entre els laïcistes i els partidaris de la confessionalitat catòlica d'Espanya o el sufragi femení; les principals reformes del primer bienni, especialment la reforma agrària i la descentralització d'Espanya amb el debat de l'Estatut d'autonomia català; la revolució d'Astúries i els fets d'octubre de 1934 a Barcelona (la detenció del Govern de la Generalitat presidit per Companys i la suspensió de l'autogovern català); les eleccions de 1936 amb la victòria del Front Popular i l'inici de

la Guerra Civil. No és imprescindible que l'alumnat citi tots els esdeveniments anotats a la pauta per respondre correctament la pregunta.

47. PAU 2007 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1: Fragment de l'article 7 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1932

A l'exercici es proposa la verificació dels objectius terminals 14, 17 i 27 que es corresponen amb els blocs de continguts conceptuals 3.3 i 3.4 i amb els de continguts procedimentals 2.1, 2.2, 3.1,3.3, 4.1, 4.2 i 4.4 i que es relacionen els continguts del bloc 5: *La segona República (1931-1936)*

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) Identifiqueu les idees principals del text i situeu-les en el seu context històric. [1 punt]

L'alumnat ha de destacar la capacitat del Govern de la Generalitat de crear la seva pròpia xarxa educativa i cultural (amb l'excepció de l'Arxiu de la Corona d'Aragó) i que la Universitat podia ser *Autònoma*, sempre que garantís la igualtat de tracte entre les dues llengües oficials. Pel que fa al context històric, cal situar el text en el procés d'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de 1932, en el període de la segona República espanyola.

2) Expliqueu quins van ser els principals objectius i quines les realitzacions del Govern de la Generalitat als àmbits educatiu i cultural durant el període republicà. [1,5 punts]

L'alumnat ha d'explicar que entre els principals objectius del Govern de la Generalitat als àmbits educatiu i cultural hi havia l'impuls de l'alfabetització del país, la normalització del català, especialment l'escrit, a través de la normativa fabriana, la millora de la pedagògica, i la millora dels estudis superiors, entre d'altres. Entre les principals realitzacions, cal citar l'impuls per a desenvolupar les escoles catalanes, especialment amb la constitució de moltes escoles rurals; la contractació de milers de mestres i professors, la creació de l'Escola Normal per a la formació de nous mestres; la construcció i desenvolupament de la xarxa de biblioteques populars, així com l'impuls del teatre i intervencions per a recuperar i millorar el patrimoni arqueològic i artístic. A més de potenciar l'activitat literària i científica.

3) Expliqueu les principals etapes, fets i realitzacions polítiques dels Governs de la Generalitat de Catalunya entre els anys 1931 i 1936. [2,5 punts]

L'alumnat haurà d'explicar, ordenadament, que les principals etapes dels Governs de la Generalitat, entre 1931 i 1936, van ser: la presidència de Macià, fins la seva mort al desembre de 1933; la seva substitució per Companys i els fets d'octubre de 1934 (amb la detenció del Govern català i la suspensió de la Generalitat), i la recuperació de l'autogovern amb la victòria del Front Popular. Quant a les principals realitzacions polítiques dels Governs de la Generalitat no cal que es repeteixi el que ja s'ha explicat en la pregunta anterior, però l'alumnat hauria d'explicar que el Govern autonòmic català potencià el cooperativisme i el mutualisme, impulsà una nova legislació laboral, una nova redistribució de la propietat de la terra, amb la Llei de Contractes de Conreus, i la igualtat de gèneres, entre d'altres.

48. PAU 2005 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Exercici 1. Text de Manuel Azaña

A l'exercici es proposa la verificació dels següents objectius terminals 13, 14, 17, 27 i 31 que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 3.3 i 3.4 i amb els de continguts procedimentals 1.4, 2.1, 2.3, 3.3, 4.2 i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al bloc 5 del document de concreció curricular (La IIª República espanyola).

L'exercici es valorarà globalment en 5 punts, distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt
L'alumnat haurà de demostrar que ha entès el text i que és capaç d'assenyalar quines són les principals idees: la dificultat històrica de relació entre Catalunya i Espanya i la necessitat de trobar una solució definitiva a aquest problema polític (0,5 punts). El context històric d'aquest discurs és el debat sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya que s'estava realitzant en el Parlament espanyol l'any 1932 (0,5 punts).

2) 1,5 punts
L'alumnat haurà d'assenyalar que Manuel Azaña, principal líder polític del primer bienni republicà, era partidari de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia català, tot i les crítiques dels partidaris del centralisme (0,5 punts). Aquests es van manifestar en el Parlament a través de veus com Ortega i Gasset i la dels representants dels partits agraris i tradicionalistes, contraris a les pretensions autonomistes, que tenien el suport majoritari de la societat catalana. El debat sobre l'organització territorial de l'Estat es mantindrà latent al llarg del període republicà i serà utilitzat com un dels arguments que justificaran la Guerra Civil per part dels insurgents (1 punt).

3) 2,5 punts
Cal que l'alumnat faci una petita referència cronològica a les etapes de la Generalitat republicana. Es podrà considerar que són correctes diverses combinacions que poden tenir com a referents la Generalitat anterior a l'Estatut (1931-32) i la posterior (32-36); la dels dos presidents (l'etapa Macià, 1931-33) i la de Companys (1933-36) o la que divideix el període en abans del bienni reaccionari i la dissolució de la institució (1931-34) i la recuperada després de la victòria del Front d'Esquerres el febrer del 1936 (0,5 punts). Pel que fa a les realitzacions, cal que l'alumnat assenyali algunes de les obres de la Generalitat en els àmbits que es proposen: en el polític, poden explicar la modernització del país, l'aprovació de l'Estatut Interior de Catalunya o l'aprovació de la Llei de Contractes de Conreu (0,5 punts); en el social, les mesures per a la igualtat de la dona o la majoria d'edat als 21 anys o les normes de sanejaments i de millores higièniques i de seguretat al treball (0,5 punts); pel que fa a cultura, les millores de les escoles i l'ampliació de la xarxa de biblioteques, o les mesures de protecció de la llengua (0,5 punts), i en les econòmiques, les obres de planificació i de construcció d'infrastructures i de creació d'escoles tècniques (0,5 punts).

49. PAU 2004 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2: Gràfiques del resultats de les eleccions municipals de l'abril de 1931
A l'exercici es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 14, 17 i 27 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets i conceptes 3.3 i amb els blocs de continguts de procediments 1.4, 2.1, 3.3 i 4.4.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt
L'alumnat haurà d'indicar la dada més significativa que és el nombre superior de regidors que van ser elegits a les principals ciutats espanyoles que van crear una opinió pública favorable a la proclamació de la II República espanyola malgrat que el nombre total de regidors de tendència monàrquica a Espanya era superior als de tendència republicana. (0,5 punts). L'alumnat haurà de contextualitzar els resultats d'aquestes eleccions com la conseqüència del fracàs de la Monarquia per restablir el sistema polític de la Restauració després de la Dictadura de Primo de Rivera i el triomf de les forces polítiques que van signar el pacte de Sant Sebastià, així com de l'explosió d'alegria dels ciutadans republicans que van sortir al carrer de moltes ciutats espanyoles per celebrar la victòria, fet que va propiciar que en moltes d'aquestes ciutats es proclamés la República. També es valoraran les referències a l'aixecament d'alguns militars republicans a Jaca i altres fets històrics d'aquest moment històric. (0,5).

---

2) 1,5 punts
L'alumnat haurà de fer referència a la convocatòria d'eleccions a Corts Constituents, mesures per afrontar una amnistia general dels presos polítics, resoldre la situació creada a Catalunya a conseqüència de la proclamació de la República Catalana per part de Macià, etc. (0,75). L'alumnat també haurà de fer esment de les principals característiques de la Constitució espanyola de 1931: marcat caràcter democràtic i progressista –ampli reconeixement de drets i llibertats -, reconeixement del dret a l'autonomia de regions i municipis, poder legislatiu en una sola cambra –Les Corts-, independència del poder judicial, laïcitat de l'Estat, sufragi universal, etc. (0,75).

3) 2,5 punts
L'alumnat haurà de fer esment del programa de reformes: de l'exèrcit (0,5), de l'agricultura (0,5), de l'ensenyament i de la qüestió religiosa (0,5 punts), reformes que afectaven a l'organització política i que van culminar amb l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1932 (0,5). L'alumnat també haurà de comentar alguns dels principals conflictes: cop de Sanjurjo, enfrontaments amb amplis sectors de la jerarquia de l'Església catòlica –cardenal Segura-, conflictes socials –Alt Llobregat, Casas Viejas-, etc. (0,5 punts).

50. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2: Quadres estadístics sobre l'escolarització a Catalunya durant la II República.

A l'exercici es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 14, 17 i 27 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets i conceptes 3.4 i amb els blocs de continguts de procediments 1.4, 2.1 i 3.3.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt
L'alumnat haurà d'indicar les dades més rellevants dels dos quadres estadístics (diversitat del tipus d'escoles, la important taxa d'escolarització, el considerable esforç de la Generalitat per a la construcció d'aules, etc.) (0,5). L'alumnat ha de situar aquestes dades a la II República espanyola com reflex de l'esforç i preocupació dels governs progressistes catalans i espanyols per l'educació de les classes populars. (0,5).

2) 1,5 punts
L'alumnat haurà de fer referència no només a la quantitat d'escoles que es van construir a Catalunya sinó a l'increment del nombre de mestres i la reforma de l'Escola Normal on aquests es formaven, a les innovacions pedagògiques que ens van introduir en el camp educatiu seguint el mètodes de Maria Montessori; a les colònies d'estiu, a la creació de l'Institut-Escola per millorar l'organització de l'ensenyament secundari o a la creació de la Universitat Autònoma de Barcelona, així com a la creació de les Escoles del Treball per millorar i potenciar la formació professional d'homes i dones, etc., així com a la formació del Consell de Cultura de la Generalitat que no només es preocupava dels aspectes relacionats amb l'educació sinó que també va potenciar la creació d'arxius, biblioteques, museus, etc... També haurà de fer esment de la política lingüística a l'ensenyament i als mitjans de comunicació –premsa escrita i ràdio- i edició de llibres en català, que es va incrementar notablement. (0,75). L'alumnat també haurà de fer esment de les millores que es van fer al camp de la sanitat –campanyes de vacunació, Inspecció Sanitària, creació de nous hospitals, reorganització del sistema d'atenció primària, etc.- així com als canvis legislatius –dret matrimonial, llei de divorci, etc.- que milloraven la consideració de la dona. (0,75)

3) 2,5 punts
L'alumnat haurà de fer esment a la proclamació de la República catalana feta per Francesc Macià i als primers conflictes que aquesta proclamació va provocar amb el govern provisional de Madrid (0,5). També haurà de fer especial referència al procés d'elaboració de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya: participants i contingut de l'Estatut de Núria (0,5); aprovació en referèndum a Catalunya i procés de discussió a les Corts espanyoles dins d'un context hostil per par de sectors importants de les formacions polítiques espanyoles dretanes i aprovació final de l'Estatut per la intervenció decisiva de Manuel Azaña. (0,5). L'alumnat també haurà de fer esment dels aspectes més rellevants de l'Estatut d'Autonomia finalment aprovat (0,5) i de l'organització del poder autònom, resultats de les

primeres eleccions autonòmiques i altres accions del govern català presidit per Francesc Macià. (0,5).

51. PAU 2004 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1: Textos de Clara Campoamor i *El Diluvio*

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 14, 17, 26 i 27 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets i conceptes 3.3 i amb els blocs de continguts de procediments 1.4, 2.1, 3.3 i 4.2.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt
L'alumnat haurà d'indicar la defensa del dret al vot femení de Clara Campoamor i el rebuig a l'exercici d'aquest dret per part del diari *El Diluvio.* També haurà de fer esment dels arguments: per una qüestió de principis (Clara Campoamor) i per raons d'oportunitat política (*El Diluvio).* (0,5). L'alumnat haurà de situar aquests dos textos en el període constituent de la II República espanyola. (0,5).

2) 1,5 punts
L'alumnat haurà de fer referència als partits polítics situats en l'espectre polític de l'esquerra – PSOE i PCE- exposant el nom d'alguns dels líders més destacats (Largo Caballero i Dolores Ibárruri) (0,5); al partits de centredreta –Partido Radical de Alejandro Lerroux- i als partits de centre esquerra – Izquierda Republicana de Manuel Azaña- (0,5); als partits de dreta –CEDA de José Maria Gil Robles- i d'extremadreta –Falange Espñola de José Antonio Primo de Rivera- (0,5). Aquesta pregunta és força oberta i el/la corrector/a valorarà la precisió i amplitud de la resposta. D'acord amb això tindrà molt en compte la descripció més precisa de la ideologia de cadascun d'aquests partits polítics així com la referència a altres formacions polítiques i dirigents.

3) 2,5 punts
L'alumnat haurà de fer esment de la victòria electoral de les forces polítiques de dretes i a la formació d'un govern de centredreta presidit pel líder del Partit Radical, Alejandro Lerroux (0,5). També haurà d'exposar algunes de les causes que expliquen el triomf d'aquestes forces polítiques –divisió de les forces d'esquerra, descontentament d'amplis sectors socials per raons diverses, campanya abstencionista dels anarquistes, etc.- (0,5) així com de les principals accions del nou govern –paralització del programa de reformes del govern de centre esquerra anterior i aprovació d'una Llei d'amnistia que va permetre alliberar als militars que van protagonitzar l'intent de cop d'estat de 1932, etc.- (0,5). L'alumnat també haurà de fer referència als fets d'octubre de 1934 a Catalunya i Astúries (0,5) i a la forta repressió contra els opositors polítics i a l'escàndol de l'estraperlo que va accelerar la crisi del govern i la convocatòria de noves eleccions que va guanyar el Front Popular i la conseqüent pujada de la tensió política que culmina amb l'inici de la insurrecció militar del 17/18 de juliol de 1936. (0,5).

52. PAU 2003 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

53. PAU 2002 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1: Discurs d'Azaña sobre la qüestió religiosa

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 7 i 9 que es correspon amb el bloc de continguts conceptuals 2.3 i, parcialment, amb els blocs de continguts procedimentals 2.1, 2.3, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3 i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 5 del document de concreció del currículum, *La Segona República (1931-1936) .*

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt
L'alumnat ha de resumir amb les seves pròpies paraules el text (0,5 punts), i situar-lo en el context històric de la Segona República Espanyola (1931-1936) (0,5 punts).

2) 1,5 punts
L'alumnat ha de comentar la frase "España ha dejado de ser católica" en el sentit de destacar l'aconfessionalitat del règim de la Segona República (0,5 punts). També ha de dir que quan Azaña utilitza l'expressió "el Estado antiguo" fa referència a la monarquia d'Alfons XIII o dels Borbons. (0,5 punts). Finalment, l'alumnat ha de destacar que en la Constitució de 1931 s'estableix que l'Estat espanyol no té religió oficial (article 3) i per tant, és laic; iguala a totes les confessions religioses (article 26) i proclama la llibertat de consciència i el dret a professar i practicar lliurement qualsevol religió en el territori espanyol (article 27) i per tant s'iguala els drets de l'Església Catòlica a les altres religions (0,5 punts).

3) 2,5 punts
L'alumnat ha de situar les diferents etapes polítiques dins la Republicà: el bienni reformista, el bienni conservador o "negre" i el govern del Front Popular (1 punt), tot destacant la Constitució de 1931 (0,5 punts). Ha de citar els esforços de modernització i reformes, principalment en els camps de la propietat de la terra (Reforma Agrària), l'estructura de l'exèrcit, el paper de l'Església en la societat i l'educació (0,5 punts). També ha de fer referència a les resistències que des de determinats sectors socials, com el grans latifundistes, o la dreta més conservadora i catòlica de la societat, es van produir davant aquestes reformes (0,5 punts).

54. PAU 2002 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

55. PAU 2001 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2: RESULTATS DE LES ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA CELEBRADES EL 20 DE NOVEMBRE DE 1932

A l'exercici 2 es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 7 i 9 que es corresponen fonamentalment amb el bloc de continguts conceptuals 2.2 i 2.3. També es proposa la verificació del contingut del document de concreció del currículum al punt 5 *La Segona República (1931-1936)*

Les puntuacions parcials de totes les preguntes són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat ha de descriure el gràfic, és a dir, ha de dir que s'hi representa el resultat de les eleccions al Parlament de Catalunya en nombre d'escons i valorar els resultats dels diferents partits, tot destacant que ERC tenia majoria absoluta i que la Lliga era la primera força de l'oposició (0,5 punts). També ha de situar el gràfic en el seu context històric, tot esmentant l'establiment de la Generalitat, la data de les eleccions (20 de novembre de 1932) i que es van celebrar en el període de la Segona República (1931-1936) (0,5 punts)

2) 1,5 punts

L'alumnat ha de descriure les característiques dels dos partits més importants: la seva ideologia (conservadora, la de la Lliga i progressista la d'ERC) i la seva base social (rabassaires, treballadors i petita burgesia a Esquerra Republicana de Catalunya i burgesia, professions liberals, professionals, propietaris, sectors eclesiàstics a la Lliga) (1 punt), així com esmentar els seus principals dirigents (Macià, Companys a ERC i Francesc Cambó a la Lliga) (0,5 punt).

3) 2,5 punts

L'alumnat ha d'explicar l'evolució política a Catalunya durant la Segona República (1931-1936). Ha de realitzar una periodificació de l'etapa (abril 1931-octubre 1934; octubre 1934-febrer 1936 i febrer-juliol de 1936). En cada un període ha de citar els fets polítics més importants: l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de 1932, els fets d'octubre de 1934 i la suspensió de l'Estatut, i les eleccions de febrer de 1936 i el restabliment de la Generalitat (1,5 punts). També ha de comentar l'obra del govern de la Generalitat durant el període 1931-1936 (1 punt). La concreció de problemàtiques diverses, com les relacions amb el moviment obrer o el conflicte rabassaire, serà valorada molt positivament pel corrector o correctora.

56. PAU 2001 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.